

Kalejdoszkóp

„Nincs más haza, csak az anyanyelv”

Márai Sándor

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT
XVIII. / 3.

2019/3

CULTURAL JOURNAL
VOL. XVIII / 3

416-596-0297
toms-place.com

190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 1-6
Sun 12-5

Tom's Place

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

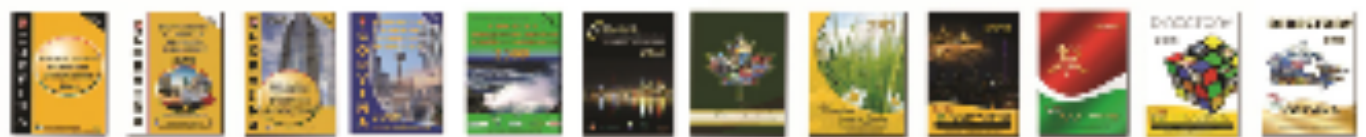
Designer
Men's & Women's
Clothing for
Over 50 Years

facebook.com/TomsPlaceTO

corvina

HUNGARIAN CANADIAN BUSINESS DIRECTORY

Show your business to the community,
Get new customers, extend your business
with the help of Corvina Directory book.

**Be a part of the
high quality publication.**

14th edition
2018

Serving the community since 2006

416-638-3431
info@corvinadirectory.ca
www.corvinadirectory.ca

PÜNKÖSD

Piros pünkösöd öltözik sugárba,
Mosolyogva száll le a világra.
Nyomában kél édes rózsá-illat,
Fényözön hull, a szívek megnyílnak.

Hogy először tünt fel a világnak:
Tüzes nyelvek alakjába' támadt.
Megoldotta apostolok nyelvét,
Hirdeté a győzedelmes eszmét.

Piros pünkösöd, juttasd tiszta fény
Ma is minden bánkodó szívének,
Hogy ki tévelyg kétségbe', homályba':
Világító sugaradat áldja.

Habozóknak oldjad meg a nyelvét,
Világosítsd hittel föl az elmét.
Hogy az eszme szívből szívbe szálljon,
Diadallal az egész világon!

Piros pünkösöd, szállj le a világra,
Taníts meg új nyelvre, új imára.
Oszlasd széjjel mindenütt az éjet,
Szeretnek sugara, Szentlélek!

PÜNKÖSD *(részlet)*

Ujjong a lelkem s telve van örömmel:
Ma érkezik a régvárt vendég!

Bár liliom-palástot
Vehetnék vállaimra
S elébe úgy mehetnék
Hogy szűzfehéren üdvözöljem Öt! –
Bár tüzrózsákat, égő szíveket
Szórhatnék szét a nagy világon,

Hogy illatot és színeket
És imákat találjon,
Amerre jár! – ...

S tőle várjuk fényes újulását
A föld színének
Ő hozzá csap fel ezer ének
Ostromlón zugva pünkösöd hajnalán:
Oh jöjj el! Jöjj el! – – – –
Halld meg világ a titkot:
Ma eljön hozzánk! – – – –
Ujjong a lelkem s telve van örömmel!

TARTALOMBÓL

Sebestyén Péter: A nép lelke	2
Sík Sándor: Az igazi Mária (vers)	3
Márta Bodó: Behind the Scenes at the Papal Visit to Csíksomlyó	4
Horváth Gábor Miklós: 125 éve született Molnár-C. Pál	6
Friedrich Anna: Egy találkozási történet - Levelek a Rózsa utcából	8
Pordány László: A Nemzeti Összetartozás Napja Révkomáromban	10
Varga Gabriella: Tizenöt éves a Csíksomlyó Magazin	12
Sík Sándor: Legyen jobb a világ (vers)	14
Pordány László: A nemzeti összetartozás emlékhelye	15
Nagy Gáspár: Már gondolhatott, A történet vége (versek)	16
Szente B. Levente: Morzsák a terítetlen asztalon... (versek)	17
Sebestyén Péter: Sárgarigó	18
„Megmaradtam magyarnak” - Lukács Tibor	21
Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért (vers)	24
Juhász Gyula: Milyen volt, Emlék (versek)	26
Otto Tomschey: Gyula Juhász: How was..., Memory (poems)	26
Szakály Sándor: In Memoriam Hertelendy József...	27
Botos Ferenc: Dilemma (haikus)	27

Bobó Bóbitája melléklet - 30 - 36. oldalak

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$85.00/year Foreign: US\$95.00/year

Elnök - Telch György-George - President

Főszerkesztő: Telch-Dancs Rózsa - Editor-in-Chief

Főmunkatárs: Varga Gabriella

Munkatársak: Bácsalmási István, Csibi Balázs, Veszely Ferenc

122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada

Tel.: 647-979-4631

E-mail: rozsatelchdancs@gmail.com

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

A folyóiratot digitálisan archiválja az Országos Széchényi Könyvtár EPA adatbázisa: <http://epa.oszk.hu/01600/01658>

www.kalejdoszkop.ca

A KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy Lexikona
helyesírását követi

A lap borítóját Molnár-C. Pál festőművész munkái díszítik

SEBESTYÉN PÉTER

A NÉP LELKE

Hát, nem volt felhőtlen az örömrünk. Még a Napot sem láttuk. Egészen addig, amíg a fatimai jelenésekben szereplő fehér ruhás ember meg nem jelent.

Zuhogó eső hajnali öttől egyfolytában, túlkölröz biztonsági-zsandárrautók magamutogatásától, erőfitogtatásától megzavart zarándokok fegyelmezett vonulása, fel egészen a biztonsági kapukig, nehogy szűrővágó eszközökkel lépjenek be a nem létező szektorokba, meg aztán a csendörök meglepő húzása: el a kerítésekkel, legyen egyben a tömeg.

Mutassunk, nehogy miattuk ne teljenek meg az elkerített szegletek a nyeregben. És amikor már a hatalom minden lehetséges eszközt kiakná, hogy éreztesse uralmát, marad még egy adu a Gondviselés kezében, amit már nem tud a belügy sem megtervezni: az időjárás!

Ferenc pápa így nem Bákóban, hanem Vásárhelyen száll le, és a Székelyföldön vonul végig, nem kis meglepetésükre. Erre már mi sem számítottunk.

A somlyói nyeregben megtörténik a lehetetlen: itt van köztünk Krisztus földi helytartója. Még tesz egy kört a tömegben is, aztán belép a gyönyörű Hármashalom szentélybe. Az imént még csorgott az eső, most a könnyeink. Itt van köztünk Róma püspöke, ha keze lába „megkötve” is, a pásztor nyája közé jöhetett. Nem vagyunk magunkra. Eljött az egyház központjából a magyar katolikusság szívébe, a szent hegyre, hogy ne nemzetünk feldarabolásának alig századik évét ünnepelje, hanem a csíksomlyói búcsú kihirdetésének 575. évfordulóját szentesítse személyes jelenlétével.

Román testvéreink minden lehető alkalmat megkaptak és kihasználtak, hogy fényezzék mundérjuk (jobbára nem létező) becsületét. De az legyen az ő dolguk. Én inkább arra figyelek fel, amit a Szentatya nem írt le, csak a már kész protokoll szöveghez hozzátoldott, amikor a Cotroceni-palotában Johannes államfőhöz beszélt: a népnek lelke van. A tolmácgép is beragadt. Szolgai fordította, ami le volt írva. De nem azt, ami elhangzott. Igazi Lélek-áradás, így pár nappal Pünkösd előtt. A Szentlélek beszélt Ferenc pápából. Ezt nem tudták már cenzúrázni a belügyisek.

Mert a népnek lelke van.

A mi székely-magyar katolikus népünknek is. És ezzel nem sodorjuk veszélybe a román nép lelkét. Sőt. A kegyelem testre szabott. MI nem román nép vagyunk. Nekünk saját lelkünk van. A mi lelkünk (is) vette a Lélekáradást, amely a Szentatya látogatásával érkezett. A ruhákban, az ajándékokban, a gyönyörűen megtervezett és elkészített Hármashalom szentélyben, a faragott oltárberendezésekben, a

gyönyörű miseruhákban és kellékekben, a kifogástalan szervezésben, az órákig áhitattal, fegyelmezetten, – a zuhogó égi áldástól többszörösen elázva – várakozó, több mint százezres nép közösségében „vettük a Lelket”. Nem vagyunk árvák, hiszen nemcsak anyaországunk van, hanem lelki hátszágunk is: Katolikus Anyaszetegyházunk. Amelynek feje, Péter utóda maga jött el, személyesen, minden akadályt legyőzve, hogy megerősítsen: „hogy meg ne fogyatkozzék hited, s egykor megtérve, megerősítsd testvéreidet...” (Lk 22).

Adja az Úr, hogy ez az istenélmény, amelyben részesültünk, maradjon tartós bennünk. Adjon nekünk önbecsülést, büszkeséget. Mert a hitet sem singgel mérik, hanem elkötelezettséggel, tartással, konok hűséggel, és a másik felé hajló szeretettel. Nem vagyunk elveszve. Nem vagyunk periféria egyáltalán. Ott vagyunk a nagy, egyetemes egyház vérkeringésében, és a somlyói Szűzanya majd közbenjárásával arról is gondoskodik, hogy ezt a többségi hatalom is előbb-utóbb tudomásul vegye.

Hála Néked Istenünk! Köszönjük Szentatya!

peterpater.com

A Szentatya a csíksomlyói Jakab Antal Házban

SÍK SÁNDOR

AZ IGAZI MÁRIA

Ó Máriák,
Besnyőn és Somlyóban és Pócson és Cellben,
Lorettóban, Lourdesban, Fatimában, a Kármelen és
Athoson,
Guadalupén és Nagasakiban,
akiknek arca elé ezerével özönlük az emberiség,
és bicskát ránt a csiki legény,
hogy az ő zászlója mehessen a körmenet élén,
és hadra kel a két spanyol falu népe,
hogy az igazi Mária melyiküké, -
Ó Máriák,
míg ti a tömjén lengő magasában
a fogadalmi táblácskák aranyos koszorúja között,
megbújva az ügyetlenkezű hajdani mester századok feketi-
tette vonalaiban,
megértőn mosolyogtok,
ti fakuló fekete Máriák,
tudjátok-e, mik vagytok az emberiségnek?

Ti vagytok a Dallam, a Szín, a Szabadság,
a ritmus eloldó lebegése,
elengedés, magafeledés,
az Ünnepe.

Akik azt hiszik, élnek
(élnek, hogy dolgozhassanak,
s dolgoznak, hogy élhessenek),
akik tesznek, hogy tegyenek
(magot a földbe: szem legyen,
szemet a gépbe: mag legyen,
vetés, aratás - aratás, vetés),
akik vannak, de nincsenek,
(életük úgy folyik el:
sekély és szomorú patak,
világtalan barlang ölen
halálszagú posvány felé) -
akiknek ablaka zárt üvegét
ha megrezenti egy véletlenül arra tévedt
tüdővész napsugár,
riadtan szegez be a megereszkedett táblát,
mert reszketnek a piros levegő
ismeretlen veszélyeitől -
ezeknek a mostoha gyermekeknek,
az alvajáróknak és halvaélőknek,
ó Máriák,
ó búcsúk, processziók, litániák,
rózsafüzérek, érmek, skapulárek,
zászlók, gyertyák, orgona, tömjén,
közös-ének, közös-imádság, egy-élet, egy-halál, egy-Isten,
egy Anya,
egyetlen Szépség, -

ti vagytok az élet,
az emberi, isteni élet,
ó igazi Szűzmáriák! -
Mert bennetek, ó ügyefogyott Máriácskák,
elfátyolozva, elembesítve
otthonosan, nekünkvalón lakozik közöttünk Örömnünknek
Oka:
az igazi Mária,
akit a művész Isten festett a teremtés vásznára öröktől,
emberek örömének,
áhitatul az angyaloknak,
önnön magának gyönyörűségül,
akin az Örök Atya szeme elmosolyodjék,
mint mikor a tökéletes művész a tökéletes műben
dédelgető pillantással simogat végig százszor is egy alakot,
aminek szépsége még neki is titokzatos, -
az igazi, igazi Mária,
akinek Krisztus-simogató tenyerére letette az Isten
mind, ami jót szánt a világnak,
hogy hintse, öntse, ontsa ránk,
a vízőzönnél özönből özönnel
édesanyai szíve szerint, -
az igazi, igazi, igazi Mária,
akinek az élő Krisztus,
ülvén az Atyának jobbja felől,
szentsebeinek bíborában,
amikor nagyon elnehezedik a szíve
teméntelen bűneink láttán,
ölébe hajtsa szent fejét
s megengesztelődve ülhessen vissza a mennyi trónra
és irgalommal nézzen újra ránk,
most és halálunk óráján. Amen.

A pápai arany rózsza

MÁRTA BODÓ

BEHIND THE SCENES AT THE PAPAL VISIT TO CSÍKSOMLYÓ

On June first the day started with pouring rain. The route to the scene of the outdoor Mass was a sea of mud. People had to remove their raincoats to get through the outdoor security checkpoint. Overcoming difficulties is an important part of any pilgrimage, it helps to pinpoint the blessings. While waiting for the Pope a communal rosary was said by the crowd. During this time the rain stopped, the fog lifted and only excited, happy faces could be seen on the outdoor screens. No one was downcast even though a large number of the pilgrims had walked all night, others had walked for several days, and several had come by bicycle. The organizers were all very excited despite some serious setbacks the day before.

The Pontiff's robe for the Mass which had been designed for the occasion by Cristina Trifu Sabau had to have the Hungarian writing removed. However, the design still looked wonderful. It was great to watch the seminarians the day before as they set up everything necessary for the papal Mass. Unfortunately, due to security concerns, they were only granted access to the site pretty late in the day. As a result, there was no time to do a dry run of the event. After this experience Attila Péterfy said the following: 'In the days leading up to the visit I often felt that we had been given a task that was beyond our limits. There was pain, crucifix, trials, rain, mud, incompatibilities, abasement. We had to fight the good fight however a lot of people were wounded in the process. All we had wanted was to be able to do our preparations as we had been for the four previous months. There was a lot against us and the stakes were very high. The weather mirrored our struggle, it was difficult for the sun to come out but in the end it did!'

The Pope arrived at Csíksomlyó from Marosvásárhely. Due to the inclement weather he was unable to come via helicopter. Our greatest respect to the Pope for continuing the journey even though the weather was so uncooperative. He kept his word, that he would come. He was very tired by the trip and this could be seen at the papal Mass. It is not easy for an 80-year-old to travel in adverse conditions.

Due to the many last-minute changes in the Popes itinerary the staff at the Jakab Antal Tanulmányi House had to revise everything. They were waiting for Pope Francis with breakfast, then lunch which ended up becoming a standing reception. After the Mass the Pope met here with those unable to attend the outdoor mass, those in wheelchairs, those with different disabilities and those too sick to be taken there. By now the Pope had struck his stride, the spirit of Csíksomlyó seemed to have affected him. He seemed at home as he individually blessed those unable to

attend the Mass. In the dining room the Pope was served vegetable soup, chicken, fish, potatoes and mixed vegetables. After lunch he took a 15-minute break and then left for his next stop.

While at the House, he met with the staff, the volunteers, the organization committee. He thanked everyone for their work. Some he congratulated, some he asked for prayers, he shook hands with everyone and gave the organizing committee members rosaries. Pope Francis met a young married couple with a little baby. He blessed the child and then kissed him. He seemed happiest when doing this. The Pope prefers to meet people one on one. In his homily he challenged the participants to try and build personal relationships when faced with adversity, after all we are all on the same road.

Pope Francis walked with Archbishop Jakubinyi as he went to the car that was taking him onwards.

At our publishing deadline we received a letter from Márk Érszegi who works at the Hungarian embassy in Rome. The embassy blog's report on the green present has been shared by the widely read Il Sismografo blog. As a result of this the article will reach a sixty-time bigger audience. The Vatican News Portal's Italian report also shared the article.

The international media traveling with the Pope includes our Cristian Micaci. The media was struck with awe when they went to the site of the papal Mass. They are not used to this type of setting when they travel with the Pope. At first, they didn't understand why the Mass wasn't in the middle of a city where all the amenities are available. When they arrived at the Mass site and saw the huge crowd, they started to understand the meaning this place has for Hungarian Christians. They were pleasantly surprised that this many people would stand in the rain to meet the Pope. The Pope met the most people in Romania at this event.

Pope Francis was enchanted with the Transylvanian country side. On the plane home, on being asked about his experience in Romania, the Pope answered that relationships are defined by where the open hands are during conflicts. Different nationalities need to come closer together, regardless of race or religion, especially Christians. We must always hold out our hand and then listen. We need to be together in our Christianity. Don't wait for the theologians to work it out. It happens daily through prayers, remembering our martyrs, through helping others, and most importantly by loving one another and working for good things for others.

In the homily Pope Francis said: we are here together now so that we can communally say Dear Mother, please teach us how to sew together the future.'

Did our message get through to Pope Francis? What was our message? Did our preparation allow us to properly introduce ourselves? Did the Pope gain an understanding of

our unique position, our thinking, how we feel about things? What did he truly see when he looked out at the people during the Mass? Was it different from the previous day, where he saw the national apparatus and now he saw people who were only interested in prayer and pilgrimage. His security detail probably noticed the difference. His message of the helping hand surely resonated, and they could see that the pilgrims were not trouble makers. It is certain that his security detail noticed the excellent behaviour of the pilgrims. In the crowd there were Romanian Catholics, Bulgarians from Bánság, as well as the Csángós. Everybody came to be with the Pope and to ask for intercessions from Our Lady of Csíksomlyó. At the beginning of the report I mentioned the smiling faces, there were many tears of joy as well.

As Transylvanian Hungarians we are very fortunate that Pope Francis visited us before visiting our motherland Hungary. Due to this papal visit the Romanian media has talked about us in a completely new way. They showed our faith and behaviour in a very positive way. We of course all want a little bit more. Why is our beloved Bishop Áron Márton not yet a saint? Where are our martyrs in the annals of the church? Cristian Micaci said that when 7 people were raised to Blessed status at Balázsfalva by Pope Francis we have to understand that the list has many more people on it. We must remember symbolically that our martyrs are there as well. Have we done everything possible to see that this comes to fruition?

The organizers of the Papal visit to Csíksomlyó garnered many thanks for their work. There is and was a lot that needs to be considered after the papal Mass, as Pope Francis said in the homily, things need to be sewn together. At the same time, we cannot forget or deny the past, we need to heal the wounds of the past. By keeping the past quiet we cannot go into a successful future. The naming of our wounds is needed for a fresh and clean start. The wounds should not become obstacles in the forging of a new path. We need to heal so that we can find a way to live together. It is the role of the church to pave the way. We can only heal if we know and show where our wounds are. Wounds that are not treated will fester. Peace can only come after dialogue. Pope Francis said: 'To become part of God's community the secret is to look towards the weak, this will help sew the strong together, and bring us to walk the path towards peace together. The Lord rewards those who dare to act. We are analyzing, thinking over his words to us, we have already forgotten what kind of impression he has taken home of us. He left a lot of work for us to do. We have to clearly understand what our mission is. We have to personally understand what Pope Francis has asked of us and each other. What does he want us to do? Some of us have already started the process, we are having serious discussions to see how we can move forward. Pope Francis came out of his way to visit us, to give us his message. We

need to do the same. It is only by cleansing our wounds that we can be cleansed to move onto a better future. It is when we help our brother that we will be able to forge the way together. I will close with Canon Zoltan Oláh's words: I am glad that no one fell apart from the challenge of the papal visit. Thanks to Our Lady of Csíksomlyó.

(June 4, 2019, translated by Ildikó Csermely)

A szentatya a Jakab Antal Házban - Csíksomlyó

KISS JÓZSEF

MADONNA

Hord mindenikünk szívében egy képet,
Egy nőről, ki minden nőnél fehérebb.
Egy földi asszonyt, ki bár nincsen szárnya,
De makulátlan, feltja sincs, se árnya.
Ki túrve túr és nincsen egy jaja,
Kinek a neved végső sóhaja. –
Az, akit én szívemben őrizek,
Tanúja magam, hogy élt, létezett:
Orvúl a lelkét lopta belém
S e lélek szenved s szenvedek én,
Elkárhozva földön, el – az égben,
Egy bolyongó átok a mindenségben;
Áldom a szívet, mely világra hozott,
Engem – az élő kárhozatot.
Zsidó asszony volt az édesanyám,
Máriának hívták e földi tanyán.
Én a fia vagyok, szegény útvesztett,
És roskadozva hordom a keresztet...

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

125 ÉVE SZÜLETETT MOLNÁR-C. PÁL

Van Budán, a Gellérthegy oldalában egy csodaszép múzeum, ahol a 125 éve született festőművész, Molnár-C. Pál 1931-től 1981-ben bekövetkezett haláláig élt és alkotott. Ha még ma is élne, bizonyára nem hinne a szemének, mert az egykori műterme, lakása, ez a szemrevaló, kétszintes villa most telis-tele van a híres és az eddig kevésbé ismert, de az érzelmeinkre, esztétikai érzékünkre legalább annyira jótékonyan ható műveivel.

Csillag Péter és Éva, a művész unokája és felesége immár két évtizede gondoskodik arról, hogy folyamatosan történjen valami ebben az épületben.

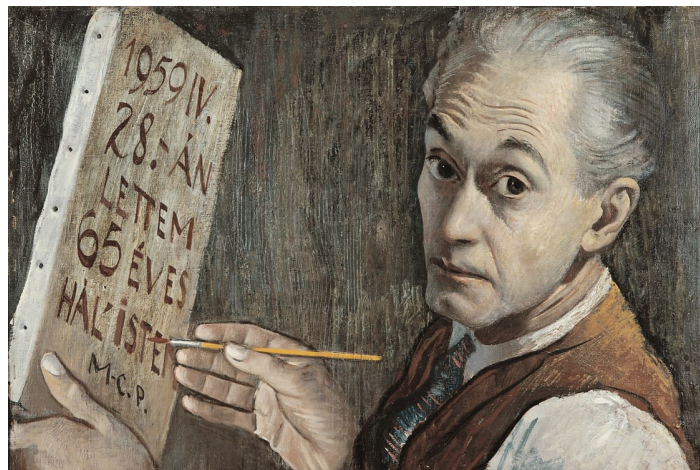
Csillag Pálné Éva

Éva boldogan és faradhatatlanul vezette körbe a legújabb tárlaton is az érdeklődőket.

Ezúttal, a jubileumi év kapcsán természetesen minden MCP mesterről szól.

E sorok írója - koránál fogva - már azzal dicsekedhet, hogy a Múteremgaléria ötletét éppen harmincöt esztendeje megvalósító Csillag Pálnéval, Péter édesanyjával is beszélgethetett a felbecsülhetetlen értékű örökségről. Már akkor teljesen egyértelmű volt

számomra, hogy nem akármilyen alapokra épült ez a magánmúzeum. Molnár-C. Pál életművét örökké izgalmas, sőt a művész kísérletező kedvének, minden újdonságot akár játékosan kipróbáló egyéniségének köszönhetően

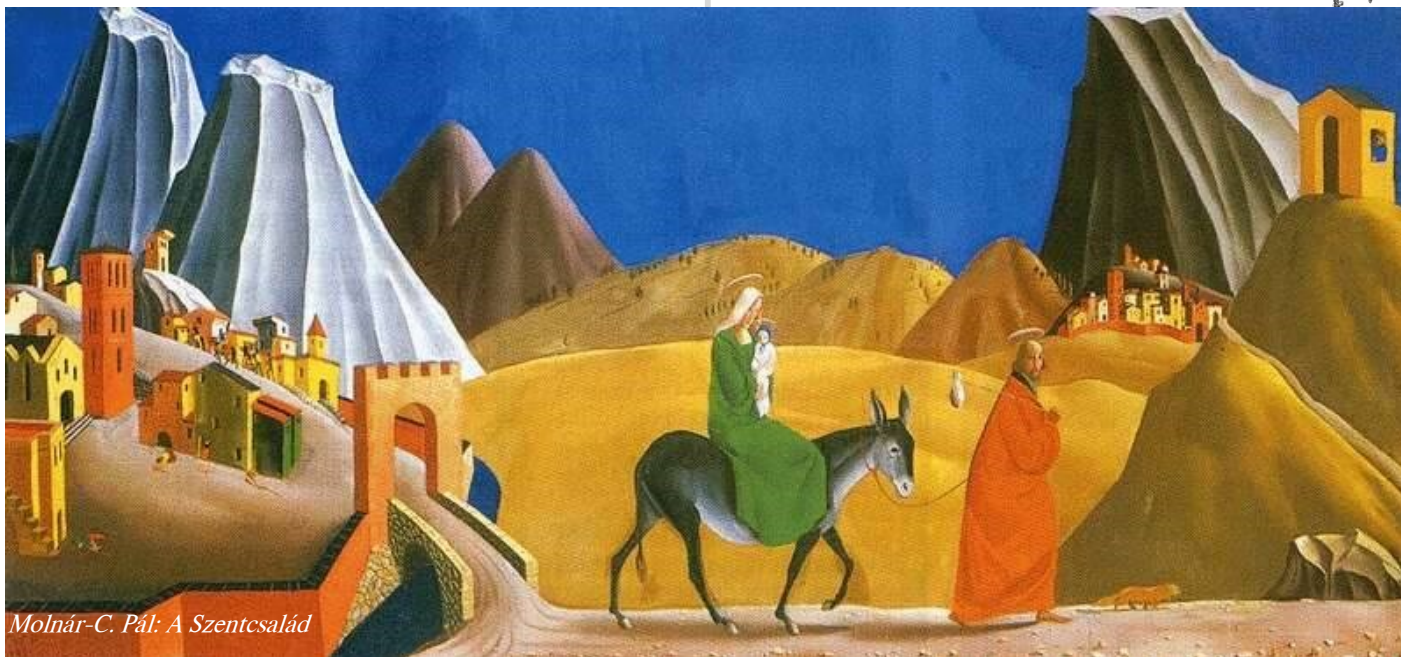
mind a mai napig túlzás nélkül modernnek, élőnek, frissenek lehet tekinteni, ami a mostani nézőt ugyanúgy megfogja, mint a múlt század 30-as, 40-es éveiben az olasz, francia, lengyel vagy amerikai tárlatlátogatót. Merthogy ezeken a helyeken is bemutatkozhatott munkáival Molnár-C. Pál. Mindez a magyarázata lehet a galéria töretlen fejlődésének, a hagyaték folyamatos gazdagodásának, a fenntartók ötletességének, már ami a galéria működtetését, prog-

Molnár-C. Pál: A Szentcsalád

gramajánlatait illeti.

Csillag Pálné a művész rajongója és egyúttal profi menedzsere is volt. Napjai nagy részét a galériával kapcsolatos, önmaga számára kijelölt feladatainak elvégzésével töltötte. Őt idézem: „Én nem áldozatnak érzem magam! A sors nagy adománya, hogy egy óriási művész, aki az apám is volt, munkáival foglalkozhatom. Egyik utolsó kiállításán, szülőhelyén, Battonyán ezt írta be az emlékkönyvbe: 'Fékezhetetlen menedzseremnek fékezhetetlen

Molnár-C. Pál: A Szentcsalád

szerepével.' Mintha megérezte volna, hogy rám mindig számíthat. Egy művésznek ugyanis nagy gondja, hogy mi történik a műveivel halála után. Én már apám életében igyekeztem őt megnyugtatni, megvédeni az erőszakos emberektől, akik lerohanták vagy igyekeztek elkönyörögni tőle a kedvenc alkotásait. Édesanyám elhunyt után – aki halálos ágyán még ezt mondta nekem: 'Mentsd meg a műtermet!' – egyre tudatosabban vállaltam részt apám menedzselésében. Amikor vásárlók jöttek, már hívott engem apám, mert tudta, hogy én határozottabban tárgyalok. A kiállításaira mindig elmentem. Aztán lassan sikerült azt is ellesnem, hogy például egy kiállítást hogyan kell megrendezni, egy könyvet hogyan kell összeállítani és egyebek. Apám tisztelői sokat segítettek. A tárlatvezetés pedig ilyen háttérrel, mint amit apámtól kaptam – mert nézni tudtam, de látni ő tanított meg –, szinte gyerekjáték. Lusta voltam gyerekkoromban, rossz tanuló. Apámnak köszönhetően most mégis nagyszerű ajándékot adhatok az utódaimnak. Két fiamtól kilenc unokám van. A tavalyi hat kiállítás, köztük a majd' kétszáz alkotását bemutató tihanyi bizonyította, hogy szükségük van az embereknek erre a típusú művészetre, amelyet apám képviselt. A humanitás, az öröm, a szeretet átsugárzik mindegyik alkotásán. Még a tragikus hangvételű, a híres *Caesar halála* című festménye is optimista, hiszen a kép középpontjában jól érzékelhetően már a fény uralkodik.

Engem minden nehézségen átlendít, ha leülök apám képei közé. Még most is, nap mint nap megajándékoz engem az emberségével, barátságával, humorával, nagyszerű egyéniségével. Megnyugtat és erőt ad. Azt szeretném, ha apám képeit nézve másokkal is ez történne."

Beszélgetésünk végén Csillag Pálné beavatott abba is, hogy mennyi időt, fáradságot és pénzt követel, hogy minden

rendben legyen az apai örökséggel. Újra őt idézem: „Valóságos kutatómunkát kell végezni apám művei után. Egy időben rengeteg képet sikerült visszavásárolnom a galériának, de mára sajnos elfogyott a pénzem. Apám szerint körülbelül háromezer alkotása készülhetett, de szerintem ennél sokkal több. A hét elején bontottuk le a Széchenyi Könyvtárban rendezett kiállítást, több alkotás még nem is került vissza a helyére. Különleges küldemény érkezett: a szombathelyi Szent István király templom plébánosa küldte meg apám és az ott látható szárnyas oltár egykori megrendelője, az akkori plébános levelezését. Különleges művészettörténeti csemege!

A raktáron lévő anyagok között apám egyik nagyszerű, a modern művészetek kialakulásáról írt tanulmányát találtam meg.

Hát nem érdemes nekilátni újult erővel a rendszerezésnek? Ki tudja, milyen értékek vannak még elbújva a legeldugottabb helyeken. De nem szabad türelmetlenkedni. Szép szóval és sok szeretettel elő lehet csalogatni őket..."

Csillag Péter és felesége is ezen a mesebeli, csalogatós úton járnak. Nem tévedhetnek el.

Molnár-C. Pál festményei harmóniát árasztanak

FRIEDRICH ANNA

EGY TALÁLKOZÓRÓL
LEVELEK A RÓZSA UTCÁBÓL

Friedrich Anna

Médiatalálkozón voltam Szegeden. Kisebbségin, olyan kemény témára, mint a kisebbségi sajtóetika.

Szegeden volt már hasonló, az Ötágú Síp Kulturális Egyesület folyamatosan szervez rendezvényeket, amelyeken már több kollégának is volt alkalma megosztani véleményét a kisebbségi helyzetből eredő specifikus gondokról és örömeikről. Ismétlem, az

örömeikről is, mint ahogy a május 11-ei találkozón a szegedi Bibliotéka-könyvtárban a szervezők nevében dr. Horváth István Károlyné, Margó elnök asszony is megfogalmazta: az örömeikről, a bizakodásról is beszélni kell, mert az kapaszkodót ad. A magyar kisebbségi sajtó helyzetéről jelképesen a találkozót szervező civil szervezet neve is hírt ad: ötágú síp, amely az elcsatolt magyar területekre utal, és amelynek az ágai, bár különböznek, mégis egy hangszert alkotnak. (Amikor egykoron Illyés Gyula ezt a hasonlatot használta az ötágú sípról, a Jugoszláviához csatolt magyar közösség egynek számított, ma már, mint tudjuk, tagoltság tekintetében a délszláv utódállamok által szaporodtunk, létszám tekintetében viszont igencsak csökkentünk, de az egyetemes magyar közösséghez való tartozás ténye marad.)

A határon túli magyar közösségek életének jellemzésekor

11/05/2019 09:21

egyre inkább a létszámbeli csökkenés az, ami rányomja bélyegét minden összejövetelre, mint amilyen egy médiatalálkozó is. Kisimre Ferenc, a rendezvény házigazdája (egykor kedves újságíró kollégám a Magyar Szóból)

megkönnyítette az együtt gondolkodást, amikor az etikai kódex alapvető elemeire, a tisztességre, függetlenségre, megbízhatóságra és érzékenységre emlékeztetett, s ezzel együtt az újságírói etika alapkövetelményére: a hír szent, a vélemény szabad. Viszont a kisebbség-többség viszonylatában a tárgyilagosságot gyakran

Neszméri Tünde

gyakran kimozdíthatja a nézőpont és a viszonyulás, és máris eljutunk a jelenséghez, amikor a media torzítva láttatja a valóságot. Erre, a torzítás csapdájára több példát is felhoztak a beszélgetés résztvevői, de talán a legbeszédesebb Neszméri Tünde pozsonyi újságíró-szerkesztő példázódása volt, amikor elmondott egy esetet, hogy nemrégiben egy magyar településen három család három gyerek részére szlovák tannyelvű iskola alapítását követelte (hogy a gyerekek ne utazzanak a szomszédba), és a (magyar összetételű) önkormányzat érvelését, hogy három gyerek részére lehetetlen iskolát alapítani, a szlovák sajtó egy része a többségi nemzet jogfosztásaként élte meg, s nem foglalkozott az- zal, hogy mi van a naponta más településekre utazni kényszerülő, nagyobb számú magyar kisiskolásokkal Felvidék-szerte. Jómagam az eltérő nézőpontok tekintetében a menni vagy maradni kérdésével példázódtam, azzal az alapigazsággal, hogy aki elmegy egy kisebbségi közösségből, az azoknak a helyzetét nehezíti, akik maradnak, viszont minden ilyen elhatározás egyéni megfontolás kérdése is, és minden embernek joga van, hogy döntsön a saját és családja életéről...

Miklós Tamara T. Dancs
Rózsa üzenetét olvassa fel

Vannak kényszerű döntések is, amelyek következtében a magyarok jelentős hányada az óceánokon túl találta magát, de mégsem fordítottak hátat eredetüknek, kultúrájuknak, nyelvüknek, amit Dancs Telch Rózsának, a Torontóban magyar-angol nyelven kiadott

Kalejdoszkóp/Kaleidoscope folyóirat főszerkesztőjének a résztvevőkhöz írt közvetlen hangú levele is tanúsított. Ő már a kivándoroltak második-harmadik nemzedéke körében erősíti a hovatartozást, és megkapó az irányadónak is beillő tapasztalata: odahaza, az ajtón belépve csak magyarul!

A Vajdaság Mán megjelenő Rózsa utcai leveleim kapcsán jegyezte meg a házigazda, hogy az elvándorlás kérdése ma is gyakori téma csakúgy, mint ahogy folytonosan terhelő kérdés volt ez a délszláv háború idején is. Az idő múlásával a motivációk eltérővé váltak, ugyanúgy a maradásra biztató

érvek is, de ha az egyén szempontjait vizsgáljuk, minden személyes döntés és elköteleződés kérdése ma is. Ugyanakkor azokról sem szabad megfeledkezni, akiknek a visszatérésre vonatkozó egyéni döntésére számítani lehet.

Molnár Zoltán színművész

Erről, a visszatérés örömeiről többet hallottunk G. Nagy Lilla Imola (a vajdasági Topolyán otthonra lelő) fiatal írónőtől, akinek a Délvidék titkai című műve sikerkönyv lett, hiszen a magyarok önbecsülését szolgálja és erősíti a motivációt, hogy a fiatalok megmaradjanak abban a közösségben, ahova beleszülettek. Ha pedig már elmentek, ne feledkezzenek meg az őseik sorsáról és a széles rokonságról, mint ahogy a találkozón résztvevő, a Budapesten élő tanár és színháztörténész Földesdy Gabriella is teszi, akinek Egykoron Bácskában éltek című könyve a múlt ismeretének és a kötődéseknek a fontosságáról is üzen, s amiről a találkozón is megbizonyosodtunk.

A lélek gyógyulásához és megerősítéséhez emberi kapcsolatokra van szükség. A beszélgetések, mint a szegedi is volt, ennek a szolgálatában is állnak. De méginkább szolgálják ezt az érzékeny pontjainkat megérintő művészi élmények, amelyekben részünk lehetett Molnár Zoltán újvidéki színművész által, aki Wass Albert és Reményik Sándor verseinek a tolmácsolásával a médiatalálkozó közülünk talán a legtöbbet mondta el a témáról. Köszönet

Kollár Ferenc és Friedrich Anna a vajdasági sajtó helyzetéről

Harmadik alkalommal szervezte meg Szegeden a magyar-magyar médiatalálkozót az Ötágú Síp Kulturális Egyesület. A határon túli újságírók, szerkesztők és írók a Sajtóetika a kisebbségi médiában témakörben fejtették ki gondolataikat és gyakorlati tapasztalataikat, beszéltek a környezetükben előforduló anomáliákról, hétköznapi nehézségeikről, de nem rejtették véka alá örömeiket sem. Az összejövetel, általános megállapítás szerint, elérte célját és hatásos üzenetül, egyben megerősítésül is szolgál azoknak, akik a kisebbségi sajtóban munkálkodnak. A találkozón a hozzászólók hangsúlyozták: élmény volt hallgatni a beszélgetéseket és lélekemelő érzés abban a tudatban távozni Szegedről, hogy a trianoni határon kívül rekedt testvéreink milyen tudatosan őrzik magyarságukat.

(Kisimre Ferenc leveléből)

G. Nagy Lilla Imola írónő tegnap még Kézdivásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön tartott könyvbemutatót. Szombaton pedig már a szegedi közönségnek beszélt írói munkásságáról. A fotón Kisimre Ferencel, a rendezvény házigazdájával.

legnagyobb nép a Kárpát medencében. És ne felejtjük el: a törökök 150 évig éltek a nyakunkon, mégsem váltunk törökké. De törekednünk kell a megbékélésre. Meggyőződésem, hogy nekünk alapvetően nem a román, szlovák vagy szerb néppel van bajunk, akiknek egy részét különböző időszakokban félrevezették és ellenünk uszították magyarelles vezetőik.

A többségi államoknak be kell látniuk, hogy most az ő kezükben van a cselekvés követelménye és lehetősége. De úgy nem lehet, hogy közben Malina Hedvig esetétől a magyar himnusz betiltásáig terjed a jogfosztások, az atrocitások, a látványos vagy kevésbé látványos, az anyaországban nem is ismert, mindennapos elnyomás folyamata.

És mit tehetnek Önök? - Szerintem nagyon sokat, talán különösen most, amikor már nyíltan és hivatalosan is mögöttük áll Magyarország, és lakói nagyobbik részének együttérzése és támogatása. Itt csak egyetlen dologra hívnám föl a figyelmüket. Kérem, hogy tegyenek meg minden lehetőséget nyelvünk megtartásáért, és műveléséért, a családi életben, az oktatásban, a kultúrában és minden lehetséges területen. Ez önmagában nem elégséges, de rendkívül fontos. Úgy tudom, sokan vannak Önök között, akik dacolva a kedvezőtlen körülményekkel cselekvően részt vesznek nyelvünk művelésében és megőrzésében. Érdemeik múlhatatlanok, mert ezzel nemcsak maguk és közvetlen környezetük, hanem az egész nemzet megtartásában vállalnak szerepet. Mert nyelvünk megőrzése nemzeti megmaradásunk egyik elsődleges és legfontosabb záloga.

Kérem, ne feledjék: Nyelvében él a nemzet.

Köszönöm.

Révkomárom, 2019. június 4.

Pordány László

nyugalmazott nagykövet,

a Nemzeti Fórum külügyi tanácsadója

CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE!

II. Rákóczi Ferenc. Mányoki Ádám festménye

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

RAKÓCZI - EMLÉKÉV 2019

<https://admin.rakocziszovetseg.org/login>

A pályázat célja: minél több településen, intézményben emlékezzenek meg a Nagyságos Fejedelemről

A pályázók köre: a Rákóczi Szövetség Kárpát-medencei helyi- és ifjúsági szervezetei

Megpályázható maximális összeg: 100 000 forint

A pályázott programnak 2019. évben kell megvalósulnia

Pályázat beadásának határideje: folyamatos, legkésőbb 2019. november 30.

ÖSSZETARTOZUNK (DALSZÖVEG)

R.

Egyszer megszülettünk, ezért majd egyszer meghalunk,
Adj hálát érte, hogy még együtt vagyunk!
Mert volt már pár utunk és sok mindent tudunk,
De legfőképpen azt, hogy összetartozunk.

1. Csak ahhoz kell most erő, hogy jó kedvünk legyen.
Ígérem neked, ígérd meg nekem,
Hogy bármi lesz velünk, bármennyit tévedünk,
Mindig megbocsáthatunk, mert egymásért vagyunk.

R.

2. Te is tudod jól, hogy gyengék, törékenyek vagyunk,
A szándékunk lehet jó és mégis hibázhatunk,
Mert könnyű bántanunk egymást, vagy önmagunk,
De nem hazudhatunk, mert egymásért vagyunk.

3. És ha jönnek rossz idők, elbúcsúzhatunk,
De ne hidd, hogy ettől már meg is változunk,
Mert volt már pár utunk és sok mindent tudunk,
De a legfőképpen azt, hogy összetartozunk.

Bojtorján Együttes

TIZENÖT ÉVES A CSÍKSOMLYÓ MAGAZIN

Gulyás László főszerkesztő szerint a könnyen befogadható, képközpontú lelki-lap minden zárandokot szeretne megszólítani

Ünnepel a Csíksomlyó Magazin: elérkezett a tizenötödik születésnapjához. Az évente egy alkalommal – a pünkösdszombati csíksomlyói búcsú alkalmára –, rendszerint hatvan-hetven vagy még ennél is több oldalnyi terjedelemben megjelenő, mintegy másfélszáz vagy még ennél is több

fényképpel illusztrált csupaszínes exkluzív kiadvány ünnepe azért is, mert jubileumi kiadása éppen abban a történelmi pillanatban került az olvasók kezébe, amikor Szent Péter utódja látogatást tett a székelyföldi kegyhelyen. Mikor, miért és hogyan indult el zárandokútjára a lap, milyen formálódások tették azzá, amilyen ma és hogyan ünnepli a kerek évfordulót? Mindezekről Gulyás László főszerkesztőt kérdeztük.

– *2005-ben, első oldalán Mádl Dalma asszony derűs ünnepet kívánó soraival látott napvilágot az első Csíksomlyó Magazin-lapszám. Milyen indíttatásból született meg?*

– Akkoriban már öt éve szerkesztettem a Szent István Királyról elnevezett Erdélyi Ferences Rend tájékoztató kiadványait, és olyan sok anyag gyűlt össze, hogy a korábbi formákba már mennyiségileg és téma szerint sem volt csoportosítható. Ekkor jött az ötlet, hogy jó lenne életre hívni egy képes folyóiratot, erre pedig a magazin műfaja a legalkalmasabb. Csíksomlyó mind a mai napig kifogyhatatlan kútja a magyar keresztény életnek, a hit élő forrása, amely napról napra kegyelmi ajándékokkal

halmozza el a híveket. Annyi aktivitásnak, annyi történésnek áll a középpontjában a Segítő Szűz Mária, hogy leírni is lehetetlen. Ebből a folyamatosan halmozódó élményvilágból, egyházi, néprajzi, helytörténeti és egyéb kulturális értékekből válogatjuk ki és állítjuk össze évente egyszer a Csíksomlyó Magazin tartalmát.

– *Miért csak évente egyszer?*

– A kegyhelyre folyamatosan érkeznek zárandok- és turistacsoportok, létszámuk azon-

ban évente összességében sem éri el azt a tömeget, amit a pünkösdi búcsú alkalmával számlálhatunk. Pünkösdkor megelevenedik a Csíki-medence, és minden égtájról, minden úton, ösvényen özönlik a nép, hogy együtt lehessen a Somlyó-hegyek nyergében az ünnepi szentmisén. Ez az esemény olyan lelkiséget, olyan különleges érzésvilágot hordoz, amiről minden alkalommal még sokáig beszélnek az emberek – ezt az élménytömeget igyekeznek megközelíteni és feldolgozni a Csíksomlyó Magazin. Azért szükséges így fogalmazni, mert a történések sok esetben a lélek mélyén mennek végbe, ezt a folyamatot pedig nem könnyű feltárni. A Csíksomlyó Magazin valójában nem újság, még csak nem is képes folyóirat, hanem ünnepi kiadvány erre az alkalomra, amely azokat az embereket várja, akik pünkösdkor Csíksomlyóra jönnek, nyitott szívvel, nyitott lélekkel állnak a Szűzanya elé és keresik Istennel a kapcsolatot. Az ő magasztos lelkiállapotukat előidéző lelki élményeiket kívánjuk a lap tartalmával gazdagítani.

– *A híveknek abban a szép sokaságában is jellemzően kik veszik kezükbe, kik lapozgatják a Csíksomlyó Magazint?*

– Sok különböző olvasója akad a katolikus hívek mellett is. A messziről érkező zárandokok közül többen a hosszú úton ráhangolódásként vagy pedig hazafelé az élményeken töprengve olvasgatják, lapozgatják a Csíksomlyó Magazint. Határozott edukációs célunk is van a lap kiadásával: a tájékoztatás mellett tanítani is akarjuk a pünkösdi sokadalmat alkotó sokféle, a más felekezethez tartozóktól a nemzeti érzéstől hevült turistákon át minden rangú és rendű zárandokokat. Mindenkit szeretnénk megszólítani és könnyen befogadható, élményszerű olvasnivalóval ellátni. Általában 64 oldalas terjedelemben, nemtíkáknál 120-nál is több színes fényképpel jelenik meg a Csíksomlyó Magazin, hogy annak is a kedvébe járjon, aki szívesebben szemléltet fényképeket. Az elmúlt tizenöt évben mintegy kilencszáz oldalnyi tartalmat adtunk közre. Mindazoknak, akik gyűjtik a Csíksomlyó Magazint – márpedig sokan teszik ezt –, komoly ismeretanyagot hordozó archívum került a birtokukba.

– *Említette az imént, hogy a tanítás szándéka is megfogalmazódik Önökben. Konkrétan milyen tudást szeretne átadni olvasóinak a Csíksomlyó Magazin?*

– Amikor Csíksomlyóra érkeznek az emberek, érzik – ahogy mondani szokták –, hogy a helynek kisugárzása van, történelmi levegője. Kevés olyan hely van a Kárpát-medencében, ahol ennyire él a magyar történelem. Műemlékeinket, várainkat, városainkat többnyire lerombolták a rajtuk átgázolt hódítók, és a XXI. századi városi életből szinte mindenhol eltűnt már a tájnyelv és a népviselet. A Csíksomlyói Segítő Szűz Mária immár ötszáz esztendeje rendíthetetlenül őrzi népét, aki híven ragaszkodik hozzá, és a helyi népesség, a székelyek még mindig használják archaikus nyelvezetüket és az őseiktől megörökölt viseletet.

Könyvtárnyi irodalma van a hely történelmének. A mai napig is kutatók tucatjai: néprajzosok, helytörténészek, nyelvészek, régészek, irodalom- és vallástörténészek, biológusok és restaurátorok dolgoznak azon, hogy számba vegyék és feldolgozzák a múlt lenyomatait. Tanulmánykötetekben, monográfiákban, képesalbumokban és egyéb kiadványokban, valamint kiállításokon és előadásokon adják közre eredményeiket. Ebből az ismeretanyagból szoktunk meríteni és jellemző részleteket kiemelve, rövid, könnyen érthető szövegeket beemelni a Csíksomlyó Magazinba. Az a célunk, hogy felkeltsük az érdeklődést, és ha valaki többet szeretne tudni az adott témáról, megtalálja a forrásmegjelölésnél a szöveg helyét és elolvashatja teljes egészében az eredeti anyagot.

– **Mindezek között bizonyára a kegyhellyel kapcsolatos ismeretanyagok a dominánsak.**

– A ferences atyák generációi gazdagították e szentélyt. P. Kájoni János volt az első polihisztor, akinek zenei munkássága, könyvszerkesztési és -nyomtatási tevékenysége megalapozta a későbbi tudóspapok és -szerzetesek, mint P. Losteiner Leonárd, P. Boros Fortunát, P. Benedek Fidél, P. Papp Leonárd, P. Lukács-Daczó Árpád és P. Márk József tevékenységét napjainkig. Hatalmas könyvtárak és más történelmi emlékek nagy része elpusztult az évszázadok viharaiiban, de a megmaradt anyag még így is lenyűgöző és hatalmas szellemi értéket képvisel. A szakrális kincsek mellett a hely szelleme, amit a hívek százezreinek a hite is táplál, ugyancsak felbecsülhetetlen hatású érték. A Segítő Szűz Mária itt oly közel áll a néphez, annyi embernek az életére van mindennapi hatással, hogy ma is folyamatosan a sorsok alakítója és a közbeszéd része. Számos történetet adtunk már közre a Csíksomlyó Magazin lapjain a Szűzanya csodatételeiről évszázadokkal ezelőtől (Bárh János tanulmánya nyomán) napjainkig.

– **Miként jelenik meg a lap hasábjain a legnagyobb hatású esemény, a csíksomlyói pünkösdi fogadalmi búcsú?**

– Valóban a legnagyobb hatású esemény, ebben a térségben a római katolikusok legnagyobb hitvalló ünnepe, abban az értelemben, hogy sehol sem mutatkoznak nagyobb számban egyszerre a magyarság-székelység katolikus hívei. A Csíksomlyó Magazin fókuszában ez az esemény áll. Keresztaljak, zarándokcsoportok útját követtük fényképezőgéppel, hagyományait, csodás történeteiket közöltük beszámolóik vagy tudományos kutatások alapján. Igyekeztünk minél közelebb kerülni a zarándoklélekhez, hogy feltárjuk annak a kegyelmi állapotnak a titkát, amelyről oly sokat hallunk ma is a hét-köznapi során. A Szűzanya hazavárja híveit, és ezt mindenki érzi, amikor már a Pál Gábor fák árnyékába ér. A ferences atyák méltón őrzik a hagyományt, amely a teljes búcsú elnyerésével együtt egy évre elegendő lelki municiót ad sokaknak. A szentmisen elhangzó szentbeszéd a krisztusi tanítás fényében mutatnak rá lelki bajaink és más

nyomorúságaink okaira, hogy megszabadulhassunk gyötrődéseinktől és jobb emberekké válhassunk. Ezt a szellemiséget igyekeznek körüljárni és visszatükrözni a Csíksomlyó Magazin.

– **Milyen szempontok szerint szerkesztik és szerkesztették idén a Csíksomlyó Magazint?**

– Általában egy gondolati mag köré gyűjtjük az anyagot, idén ez Ferenc pápa csíksomlyói apostoli látogatása volt. A Csíksomlyó Magazin legelső oldalán, a Szentatya fényképe mellett olvashatók gondolatai a hit átadásáról. Ez a lapszám erre a gondolatra épül.

– **Miről olvashatunk még a Csíksomlyó Magazin tizenötödik, ünnepi kiadásában?**

– Hat esztendeje választották meg a világ legnagyobb hatású lelki vezetőjének Jorge Bergoglio, aki Ferenc pápa néven új szellemiséget hozott a Római Katolikus Egyházba. Életútját felrajzoltuk és Németh Norbert atya, a római Pápai Magyar Intézet rektora tanulmányával rámutatunk azokra a hangsúlyokra, ahol az Egyház kommunikációjában irányváltások érzékelhetők. Ferenc pápa szerint „egymásba fonódó nemzedékek tartják fenn a hitet, unokáktól a nagyszülőktől”. Ebben a gondolat körben képes és szöveges beszámolók következnek a pünkösdi búcsúkról, amit négy és fél évszázada a hit útján egymást követő nemzedékek éltetnek. Ferenc pápa szorgalmazza, hogy őrizzük meg a tájnyelvünket. Amikor Lukács atyára vagy Daczó Árpád néprajztudósra emlékezünk, erre az intelemre is odafigyelünk, hiszen Lukács atya munkássága éppen erre a területre irányult. Sok kötetnyi tanulmányból idézünk egy kisebb részletet arról az emlékeről, amikor a gyimesi Kostelegen először találkozott Babba Mária fogalmával.

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet, lapunk társkiadója a magyar örökség korszerű újrafogalmazását és a magyar jövő tudatos tervezését igyekeznek segíteni. Az elmúlt négy évben a Kárpát-medencét bejárta Boldogasszony-kiállítás, a Kárpát-Haza Galéria működése és alkotótábor, a Vándorbölcső Program mind-mind a hit átadásának olyan forrásai, amiket a „szeretet illata vesz körül”. A hit átadásának másik módja a tanúságtétel. Mi lehet méltóbb módja a tanúságtételnek, mint a Nemzeti Színház *Csíksomlyói passió* előadása a nyeregben? Képes beszámolóval, könyvismertetéssel és egy színészinterjúval emlékezünk erre a rendkívüli eseményre. A tanúságtétel kíváncsiságot teremt – mondja Ferenc pápa. Ebből a mély erkölcsiségből és szilárd hitből táplálkozó kíváncsiságból születtek Mirk László írásai, tanulmányai, amelyek számos újdonsággal is szolgálnak számunkra. Ugyancsak Ferenc pápa szavai ezek: „A hit átadásának a legfontosabb eleme a szeretet.” Ha valaki elolvassa Gáll Tímea írását, elbeszélésrészletét a Csíksomlyó Magazinban, majd megveszi a *Kölcsönként kovász* című könyvét, bizonyosan

megtapasztalja a nemzedékeken átívelő, a családi kohéziót képező érzést: a szeretetet. Azzal a hittel állítottuk össze a Csíksomlyó Magazin idei számát, hogy hozzájárulhatunk ennek a különleges ünnepi évnek a megünnepléséhez, tudatos megéléséhez.

– *Végül engedjen meg egy személyes kérdést is: van-e az elmúlt tizenöt évből valamilyen, a csíksomlyói pünkösdi búcsúhoz köthető különleges élménye?*

– Már egy évtizede is lehet annak, hogy egy ismeretlen hölgygel a Csíksomlyó Magazin kapcsán beszédbe elegyedtem. Búcsúzól azt mondta nekem: „Olyan jó lélek néz ki magából!” Megrendítő mondat volt, hatalmas kitüntetés. Többet, szebbet és jobbat már senki sem mondhat nekem. Azt azért hozzá kell tennem, hogy pünkösdkor Csíksomlyón mindenki jó lélek néz ki.

Varga Gabriella

Forrás: katolikus.ma

Pápai arany rózsa a csíksomlyói Mária-kegyszobornak

SÍK SÁNDOR

LEGYEN JOBB A VILÁG

Mindenfelé

málló emberi fészkek pihéi szállongnak a közönyös szélben,

földes kamrák ablakain dörömböl az éhség, sokviharállt kemény derekak roppannak hajlani bálványok elé.

Szitokkal és imával viselős az éjszaka csendje.

Vedd, Uram, tenyeredbe őket!

Igazítsd magadhoz őket!

Azokat is,

akik megkeresztelődnek a borzalmak vizében és jobbá lesznek.

És hála legyen,
mert jobbá lesz tőlük a világ!

Azokat is,

akik nem tudnak megkeresztelődni.

és nem tudnak felbukni a vízből:

Legyen értük is hála,
mert nélkülük jobbá lesz a világ!

Énnekem pedig

bocsásd meg, Uram, és bocsássák meg ők is,
hogy élek és kenyerem van és ruhám,
mikor annyi de annyi nálam sokkalta különb,
azt sem tudom, él-e, hal-e még.

És legyen bocsánat, amért úgy lehetett,

és legyen hála, hogy úgy lehetett,
hogy ment maradhattam máig
álságtól, képmutatástól,
magam megvetésétől.

De amely nap azt találnám gondolni, Uram,

hogy mindez a jó tőlem való,
hogy minderre méltó vagyok,
hogy másoknál különb vagyok,
amely napon megállanék
és megszűnném: nem jobbá lenni,
(mi vagyok én, és mi az én jószágom!)
de hogy akarjak jobbá lenni,
és megszűnném - nem szolgálni neked,
(ki vagyok én, és mi az én szolgálatom!)
de hogy igyekezzem szolgálni neked és nekik,
hogy jobb legyen általam a világ:
aznap, Uram, végy el tőlem mindent
s üzz el testvéreim közé
meztelenül az éjszakába.

De addig, Uram,

addig hadd fogjam a kezed,
addig hadd éljek és sűrögjek napod alatt,
napszámod verejtekében.

Ám ha úgy lenne mégis,

hogy amolyannak bizonyulnék szemed előtt
és vissza kellene venned mindent, amit adtál,
legyen akkor is hála,
mert nélkülem jobb lesz a világ.

A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS

EMLÉKHELYE

Egyik hetilapunk közelmúltbeli számában „A közös sors szimbóluma” címmel tudósít a Kossuth tér és az Alkotmány utca találkozásánál készülő Trianon emlékműről, ami az első lesz Budapesten. A cikk teljesen korrekt és informatív, van azonban benne egy mondat, melynek olvastán alig akartam hinni a szememnek. A trianoni diktátum 100. évfordulójára készülő, a „Nemzeti Összetartozás Emlékhelye” elnevezésű emlékmű építéséről és jövő év júniusi átadásáról van szó a cikkben, vagyis lenne még idő a koncepció valamely részének módosítására. A kérdéses mondat pedig a következő:

„...Mivel az elképzelések szerint ez az emlékhely nem a veszteségről, hanem az összetartozásról szól, hiányoznak róla a Trianon-emlékművek olyan megszokott kellékei, mint a Nagy-Magyarország vagy a turulóbrázolás.”

Az összetartozás gondolatával és hangsúlyozásával természetesen egyetértek, azzal azonban egyáltalán nem, hogy az emlékhely ne a veszteségről (is) szóljon. Mert akárhogyan nézzük, mégiscsak erről van szó, ha a mai országban sokakat ez már nem is érdekel, másokat azonban nagyon is, nem beszélve a határon túliakról, akik a veszteségek elszenvedői voltak, és javarészt azok ma is. (És várhatóan itt lesznek a látogatók között). Ezt nézve pedig nemcsak történelemtől van szó, amelyen úgymond „ideje végre túllépni”; A gyász, a tagadhatatlan előre lépések ellenére velünk van ma is, akár a börtönben ártatlanul ülő két székely fiatalemberre gondolunk, akár a Marosvásárhelyi Egyetem elrománosítására. Vagy akár a valaha virágzó magyar városok erőszakos elmagyartalanítására, köztük a legnagyobbakkal, Szabadkától Aradon, Nagyváradon és Kolozsváron keresztül Kassáig. (Mindegyik túlnyomó részben magyar volt, Kolozsvár pl. még az én gyerekkoromban is mintegy háromnegyed részben.) Minderről és sok minden egyébről, mint ma is élő sebekről nem kellene képekben is szólni?

Azt hiszem, az inkriminált mondat nemcsak engem, hanem némileg másokat is arra a fajta „szellemiségre” emlékeztet, melynek egyik szlogenje az volt, hogy „ne sértsük szomszédaink érzékenységét.” Ezt hangoztatták különböző változatokban, amikor költőink összes verseiből kihagyták a Trianonról és egyáltalán a hazaszeretetről szóló verseket, amikor fontos tényeket, eseményeket hallgattak el vagy hamisítottak meg. Lehet, hogy még mindig itt tartunk? Vagy mi motiválja azt, hogy az „emlékhely ne a veszteségekről szóljon”?

És itt engedjen meg az olvasó néhány szubjektív mondatot. Az én édesapám, néhai vitéz Pordány László katonatisztként az első sorokban, virágosőben lovagolt be Kolozsvárra, majd Szovátára 1940-ben, a II. Bécsi döntést követő erdélyi bevonuláson. Később odavitte leendő édesanyámat nászútra. Jóval később én következtem, több ízben feleségemmel, később én vittem vissza idős szüleimet emlékezni. Következett a lányunk, majd néhány évvel ezelőtt csatlakozott a sorhoz

unokánk is. Én tehát nem tudom, és nem is akarom érzelemmentesen tekinteni sem az emlékhelyet, sem a jubileumot, sem az évszázad történéseit és a magyar sorsot. Tudom azt is, hogy ebben nem vagyok egyedül, mert sokan érzünk és gondolkodunk hasonlóan itt a Kárpát-medencében, valamint szerte a nagyvilágban.

Rátérnék az idézet második részére, miszerint hiányozni fognak az emlékhelyen az olyan megszokott kellékek, mint Nagy-Magyarország, tudniillik, ha jól értem, a Trianonról szóló és az azzal kapcsolatos térképek. Itt szakadt el a cérnám az olvasáskor, mondanám, ha a téma megengedné a lezser beszédet. Nem lesznek térképek? Nem láthatjuk majd Nagymagyarországot, az emlegetett összetartozás szerintem egyik legszebb, és legegységesebb szimbólumát?

Térképek nélkül nincs és nem lenne igazi információközvetítés, mert azok a szükséges vizualitás, továbbá jelen esetben az érzelmi hatás fontos eszközei. Utóbbi talán főképp az idősebbek esetében, akik Nagymagyarország térképének és a „Csonka-Magyarország nem ország, Nagymagyarország mennyország” egykori verssorain nőtték föl, és bizonyos, hogy az intézményben elvárnák a térképeket, hiányuk esetén pedig csalódottan távoznának. Az információ pedig hangsúllyal a fiatalok számára volna fontos, akik közül sokaknak újdonságként szolgálnának.

De meg lehetne, sőt meg kellene oldani úgy a térképészetet, hogy legyen benne újdonság mindenki számára. Egy nagy méretű színes és részletes térkép az egykori vármegyékkel alapvetően fontos. Belemásolni a mai határokat, az összevetés kedvéért: szintén alapvetően fontos. Ezután következhetnének a ritkábban látható, de ugyanolyan fontos, térképezhető információk, mint a két háború közötti döntések eredményezte nagy területváltozások, etnikai adatokkal és magyarázatokkal. És a kisebbek is, melyekről nem is tud a közvélemény (de szerencsére a szakemberek még igen), pedig ez utóbbiak ráadásul többnyire a javunkra történtek, kivéve annak a három Pozsony alatti falunak az elcsatolását, melyeket a méltán második Trianonnak is nevezett második „békétárgyalások” nyomán veszítettünk el. Nem ismeri a

közvélemény az eredeti csehszlovák, román, és szerb területi követeléseket sem, melyeket részletes térképekkel együtt benyújtottak Trianonban, csak hogy szerencsére ezek egy részét még a velünk szemben ellenséges nagyhatalmak is túlzásnak találták. (Látható pl. az egyik térképen, hogy a szerbek egyebek közt Pécsét és környékét is követelték, Szegedre pedig a románok és a szerbek egyaránt rávetették a szemüket.) Végül érdemes lenne megjeleníteni azokat a hivatalos térképeken talán nem szereplő, csak szomszédaink által vizionált területablásokat, mint a románok „egészen a Tiszáig”, vagy nyugati határvidékünkön a „szláv korridor” elképzelését, mellyel összekötötték volna a déli és az északi szláv országokat, Magyarországot pedig egyúttal teljesen elszakították volna a Nyugattól földrajzilag. Mindezek látványa némi örömmel és egyfajta megnyugvással vagy elégtétellel tölthetne el sokunkat, hogy kevesebbet veszítettünk, mint amennyit veszthettünk volna.

Ezek után lesz, aki fölteszi a kérdést, hogy mi értelme van mindennek, minek rég elmúlt dolgokon rágódni és nosztalgizálni? – Nos, ha eltekintünk attól, hogy több millió honfitársunk számára nem régmúltról, hanem hatásában ma is élő valóságról van szó, akkor is sok fajta válasz lenne a kérdésre, hosszú és rövid; nekem most az az Illyés Gyulának, mások szerint Karinthy Frigyesnek tulajdonított mondat jut eszembe, amely szerint „Magyar (más változat szerint jó magyar) az, akinek Trianon fáj.” De konkrét és közvetlen válaszként inkább hozzáteszem szerényen a magamét: ha emlékezni akarunk, márpedig az Emlékhely létesítése nevében is ezt szolgálja, akkor célszerű és hasznos lehet, de legalábbis biztosan nem fog ártani, ha minél pontosabban ismerjük, hogy mi az, és milyen volt az, amire emlékezünk.

Pordány László
korábbi nagykövet,
a Nemzeti Fórum külügyi tanácsadója

Magyar Hírlap, Budapest, 2019 május 9

NAGY GÁSPÁR MÁR GONDOLHATOTT

Amikor öregapám
a vőfély-nótákat fabrikálta
már gondolhatott
egy haszontalan unokára
aki folytatja
a lakodalmak másnapjain is
a megátalkodottságot

NAGY GÁSPÁR

Most lenne 70 éves a költő. Verseivel emlékezünk rá.

A TÖRTÉNET VÉGE

A *nyolcvanas évek* elején
még 20 forint se volt
egy szép kiállítású verseskötet
a dedikációk pedig barátiak
sugallatosak... hogy majd
mi leszünk a történet folytatói
és jut hely az asztalnál
a szent tülekedés előtt
még mindent átbeszélünk
a köz- és magánélet kudarcait -
de aztán semmire sem maradt idő!

Csak a gyűlölet és a sértettség
mocsaraiban gázló férfiakat láttuk
akik már kora délutánra eltűntek
a bugyborékoló mélyben -
aki nem halt meg időnap előtt
az is hullá lett midőn panaszos áriák
és a kicsinyesség világbajnokaként
vonulgat fogadásról fogadásra
mintha megátkozott királyfiak
járnák ezt az országot
s csalódásaik hatalmas gallérja
már-már az eget böködi.

Csak hát a fej - nem az égből
hanem nagyon alacsonyról!
S ugyanazon fényesre koptatott
gondolatokat ismételteti napestig
melyekre persze még összeverődik
néhány tenyér -
bár a tántoríthatatlan szurkolók
stopperrel mérik a tapsok hosszát
száll a por s dobognak a lábak
de a kivért koreográfiában
már a ruhatári anyókák sem hisznek.

Sikerült mindent elkövetnünk
mindent amire elleneink
legszebb álmaikban sem gondolhattak
sikerült sikerült hát vívát vívát
egymást elárulni földadni hátba szúrni
nem volt könnyű de sikerült
saját erőnkől beletalálni
a nagy semmi remegő közepébe
akár ki is húzhatnánk magunk
csak az erősen deformálódott
gerinc ne fájna annyira
s ne hallanánk a csigolyák közti mész
irgalmatlan robajlásait.

(1996. Nagyhét)

SZENTE B. LEVENTE

MORZSÁK A TERÍTETLEN ASZTALON

magas domboldal alatt lakunk,
 a város idelent - látod
 odafönt a temetők,
 az ég öleli őket.
 nekünk már csak a hiány fáj, mondta nagymama
 se filozófus, költő, se szakács, orvos, festő
 vagy szerető, se múzsák, se kávéház,
 szétesnek, buta lázadásba fúlnak,
 mert amikor rád tör a mérhetetlen idő,
 a pillanat örök lesz,
 jön a semmi, a halál, a félelem.
 régi titkos vágyak nincsenek már, nincs
 mi pótolhatná a csodát –
 társadban az ölelést, a csókot,
 a szerető és féltő odaadást.
 mert nincs mi kellene, mit kívánsz, mi feltölti szived-
 lelked tartalmát, mit tovább adsz,
 csak marad mi ott maradt, mint morzsák
 a terítetlen asztalon
 a falakon innen és túl, odaát,
 csak a tűnődés jutott, mint örök és szép álom,
 mert el ne feledd - isteni gondolatok közé
 fészket rakott madár vagy:
 költész, nevelsz, tovaszállsz.

SZENTE B. LEVENTE

MEZÍTTLÁB CSAK ÉN

„A törvények az istenek hőstettei.”
 (Hamvas Béla)

csiga nyomok
 könnyező ösvények

bokor ágon gyöngyharmat
 lélegzik benne az öreg idő

mocorog a szél
 be és kilégzés

felébrednek lassan a kövek
 a homok a kavics a szikla a hegy

ökörnyál száll arany-kék mező fölött -
 mezítláb csak én

SZENTE B. LEVENTE

ÖREGSZEM

Mesélte anyám egyik nap:
 innen nem messze,
 fent a lankás dombok fölött,
 túl azon a sötét erdőn,
 Gagykeresztje és a Solymosok között,
 ott laktunk régen mind,
 az egész család, s még élt akkor
 dédnagyapád, meg azok, akiknek
 becsületük volt egyetlen kézfogas,
 de minden az enyészete lett,
 onnan is költözni kellett.
 Fiam, a mi fajtánkat sosem szerették
 azok a kommunisták!
 Ma is azt mondják sokan,
 még ők mondják: erre ne menj, ne gyere
 többé, hisz nincs amit itt ma keress,
 nincsen út oda, ösvény sehol, már semmi nincsen
 ami ide kötne, felejtésed el
 ami volt, elmúlt, nem terem más azon a helyen,
 csak a gaz, fogjátok fel végre!
 A félelmetes erdőt egész nap
 ki tudja, kik járják, na, és a sok vad,
 tárta szét gyöngye karjait az én anyám,
 mint az ördögöt, úgy űzött el régen innen
 a karhatalom, és mit számított nekik, hogy
 nagybátyáid, rokon, falutárs,
 meghalt vagy eltűnt, odaveszett mind a háborúba,
 fogságba, volt képük azt mondani: a hazáért!
 Oda többé ne, senkinek se,
 ami volt is a dudva, gyom benőtte,
 aki ott lakott, azt már az Isten is elfeledte.
 Bözödre kerültünk aztán, oda való volt dédnagyanyád,
 legalább az a falu megmaradt, látod,
 apád után mentem, s mint akit üldöz a sors is,
 azt a szép falut, Bözödújfalut, azt is az ár eltemette,
 öregszem gyermekeim, álmodni kellene, szeretnék még egyet,
 nektek, veletek, tinéktek, de nincs hová mennem.
 Megpihent ekkor, szemüvegét pára lengte be,
 kissé furcsán nézett körbe, tekintetünket leste,
 közöttünk, bennünk, akiket eltemetett, csak nézett minket,
 de valamit bennem elültetett, ő pedig,
 mégis, mintha valakit még keresne.

SZENTE B. LEVENTE: **ÍMA**

a festmény
 a zene
 a költemény
 imát dobban a szív
 lüktet ér
 csók alatt a halánték
 imát mondok mikor

egy szelet kenyeret
 kezdedbe adok
 tovább a tied –
 hogy szádba veszed
 kicsinyeknek és nagyoknak
 csókkal vagy nélküle
 tovább hogyan adod
 te tudod

SEBESTYÉN PÉTER

SÁRGARIGÓ

Mottó: „Fiúk, repüljetek!”**(részlet egy sírfeliratból)**

A Fóka ezer méter fölött járt. Az iránytű mutatója parányi remegés után megállapodott 290 fokon. Felhő sehol, csak megnyugtató csönd. Fenn az éterben érzékelhetetlen sebességgel úszott az égi hajó. A szelek némán kísérték. Aztán a variométer lassú emelkedést jelzett. Krisztián, a fiatal pilóta mélyet szusszant, s megnyugodott. Régóta próbálkozott teljesítményrepüléssel, a mostani azonban nagy falatnak bizonyult: 300 kilométeres táv berepülése előre bejelentett célba 3000 méter magasságyeréssel, a legjobbaknak is kihívás. Rutinosan kormányozott, hiszen több mint hat-ehzerszer szállt fel, és már ezernél is több órát töltött a levegőben. Mindegyik gépet szerette: a lengyel Wilgát is, amit „Szűnyognak” becéztek, de az IS-re sem panaszkodhat, amit a szomszédban, Vidombákon gyártottak. Most viszont a Fóka, mint teljesítménygép, mindent vitt.

A láthatáron feltűnt Brassó, alatta lassan vonult a táj, játékszerré törpültek a városnegyedek, a felhők fehér ragyogásban maradoztak el, és íme, ott magasodott a Csukás 1959 méteres csúcsa. A pilóta a műszerekre pillantott, akkor vette észre, hogy a légáramlatok csak harminc kilométerrel odébb, a hegytől délre kezdődnek. Immár több mint egy órája repült, minden gond nélkül, most azonban valami rossz sejtelem ébredt benne: vajon átjut-e a csúcs fölött? Vajon eljut Olténicáig, ahol hivatalossá válhat gyémántkoszorús rekordja? Kap-e segítséget a légáramlattól, vagy valahová le kell szállnia? De hová? Mindenütt csak hegy, szikla és végeláthatatlan erdőrengeteg. A hegycsúcs mögött felerősödő szélben örvényzónák keletkeztek, és erősen dobálni kezdték a gépet. Azt érezte, hogy merül. Egyre lejjebb süllyed, a sziklák felé. Már ezer méter sem volt a gerincig. Erősen belekapaszkodott a karba, és mintha hátulról megtolná valaki, akaratlanul is meghúzatta a gépet, mint berepüléskor, hogy biztonságos magasságot érjen el. A magasságmérő tűje egyre feljebb kúszott. Idegei pattanásig feszültek. Valósággal felrántotta gépet, minden érzékével a műszereket figyelve, aztán egy pillanatra szeme elsötétült. Beállt az úgynevezett fekete vakság. Ilyenkor a vér a hat-szoros gravitációs erő hatására a test alsó részébe tolul, az agy vérellátása elégtelen. Mikor aztán újból látni kezdett, már a Kárpátok túlsó oldalán elterülő fenyvesek nyugtatták meg. Közben egyre jobban kirajzolódtak az oltenicai hangár körvonalai. Megmenekült! Győzött. Gyermekkori vágya teljesült be: megvan a kétgyémántos aranykoszorú. Ennél nagyobb elismerést nem is adhat a nemzetközi Repülőszövetség.

Ahogy kiszállt, munkatársai, a repülő kollégák gratuláltak, de neki még remegett a térde. A film izgalmi még peregték, akárcsak a propeller.

Krisztiánt az angyalok szárnyán születték. Ezért szeretett repülni. Ez a szenvedély tartotta fogva már akkor, amikor tizenéves suhanc volt. Alighogy hazaért az iskolából, ledobta táskáját, s már szaladt is a közeli repülőklub sportbázisához. Minden érdekelt, ami a repülővel kapcsolatos. Az égbe vágyott, fel a fellegek fölé, szárnyalni, mint a madár. Tizen-négy éve volt már hivatásos berepülőpilóta, oktatóparancsnok, vitorlás vontató, országos és nemzetközi elismeréseket is begyűjtött. Sosem volt halálfélelme. Jóképű, zömök fiatal-emberként ismerték. Ő volt a rövidnadrágos pilóta, aki a 70-es árvízben sem vesztette el lélekjelenlétét, repülőjéről mentette a kétségbeesett áldozatokat, csomagokat dobott le, üzeneteket továbbított, mentőosztagokat szállított a bajba-jutottakhoz. Nagy volt a nyüzsgés körülötte. Felesége mellett más nők szívét is könnyen megbolondította. Kedvenc vendéglőjükben a pilóták és tanoncok rendszeresen együtt mulattak, cigány húzta a talpalávalót, egyéjszakás kalandokban cserélődtek a partnerek. A társaság sztárja lett. Cso-da-e, hogy kollégái, a kevésbé tehetséges mérnökök is irigységgel próbáltak vele versenyezni? Rajongtak tudásáért, kíváncsian kérték ki tanácsait, titokban mégis szerették volna lekörözni. Krisztián százakkal szerettette meg a repülést. Volt köztük magyar, román, szász meg mindenféle feltörek-vő repülő a szocialista országokból. Különösen a katonaze-nekar tagjai kedvelték.

Köztük volt Roland, a félvér kolozsvári almérnök, akit már sokszor felvontatott a több száz méter magasba. Roland élt-halt a vitorlásért. Azt élvezte, ahogy a repülő átadja magát a szélnek, fel-felkapják az áramlatok, és suhan. Csak kormányozni kell, hogy irányítva haladjon, majd szerencsésen föld-et érjen. Mindig irigyelte felettesét a magabiztosságáért. Azt a harsány életszeretetet meg bátorságot, amit Krisztiántól irigyelt, ő már vakmerőségnek tartotta. Szinte féltékenyen ügyelt, nehogy újabb sikereket érjen el a főnök. Mert az neki valahogy mindig rosszul esett. Valósággal fájt, ha Krisztiánt kitüntették. Irritálták Krisztián díjai, a közmeg-becsülés egyenesen nyomasztotta. Azzal sem volt kibékülve, hogy ő nem annyira Don Juan, mint a férfiasságában virágzó berepülőparancsnok. Szívesen túlszárnyalta volna vetélytár-sát, ha lett volna benne elixír. De nem volt. Csak piszkálta folyton Krisztiánt, nyafogott, kényeskedett, hogy felhívja magára a figyelmet. Úgy kérte a szakmai segítségét, mintha tisztelné. Krisztián ebben nem volt olyan biztos. Már sokan igyekeztek ellesni a szakmát, mindben az volt közös: kiütni őt a nyeregéből...

Megszületett Istvánka, a friss pilótacsemete. Krisztiánék házát ünnepi zsongás lengte be. Ott keresztelt az egész repü-

lőklub. A cigányzenészek önként ajánlkoztak, a hangulat jobb sem lehetett volna. Enni-inni volt itt bőven, mint a nagyuraknál. Az első meglepetésszám az lett, hogy a parancsnok letette a harmónikáját, odalépett a bőgőshöz, és a maga természetességével egy újabb csárdást kezdett, megadva a ritmust a táncra. Roland, miután megtáncoltatta az újdonsült asszonykát, öntelten emelte magasba poharát, majd így kurjantott: – Éljen Krisztián, a mi bajnokunk! Igyunk a következő aranykoszorúkra is! Poharak koccantak, s a társaság helyeslően bólintva kiabált: – Éljen a bajnok!

Roland még utána szólott: – A fiadat is tanítsd meg repülni; ha nem, mi megtanítjuk! Ezen jót nevettek. Ám az azt követő pillanatnyi kínos csend majd szétfeszítette a levegőt. Krisztián arcába vér toluult, tekintete tüzet fogott, de higgadt maradt. Csak annyit válaszolt: – Jó, majd szólok.

Gyönyörű júniusi nap volt. Kora délután Krisztián már befejezte az oktatást, a tanulók egyenként tolták be a vitorlásokat a hangárba. A motoros Wilga könnyedén billegett még a fűvön. Talán ezért is Sárgarigó a lengyeleknél. Krisztián a szárnyakat törölgette, amikor telefonon keresték: Roland kényszerleszállást hajtott végre, ott van a búzamezőn.

Nem tűnt vészesnek a vihar. Errefelé csak a front széle okoz néha gondot, a nagy bajok inkább a hegyek körül adódnak.

Krisztián gondolkodás nélkül bekapcsolta a motort, hátrahagyta a fiúknak, hogy pakoljanak be, már indult is a géppel. Száztízessel is képes repülni ez a masina, még a nagyidő előtt hazavontatom – gondolta.

A város fölött, a szülői ház kertjénél, még egy trükköt is bemutatott. Alábukott, majd közel a földhöz, éppen csak a háztetőt súrolva lekiáltott a feleségének: – Szia anyuu! Mindjárt jövök! Aztán felemelkedett és hasította tovább az eget. Úgy negyedóránnyira érte el a búzatáblát, ahol Roland kétségbeesve hadonászott: – Ideee, gyorsan! Jön a vihar!

Rögzítették a vonatökötelet, majd eliramodtak a földről. Mintegy nyolcvan méternyire emelkedhettek, amikor Krisztián valami rángató, lökdöső koccanást érzett. Mire hátranézett volna, a vitorla vontatója már felcsavarodott a Wilga farrészére, kibillentette egyensúlyából és zuhanni kezdtek. Egy távolinak tűnő kiáltást hallott: – Vigyááázzz!

A motoros gép nem bírta elviselni a 6 g-s súlyt, és orrával a földbe fúródott. Úgy tetszett, mintha a vitorlás csak lerántotta volna.

A mezőn dolgozó falusiak hallották a tompa puffanást, látták, ahogyan a vasmadár a földbe csapódva kigyuladt. A vitorláshoz értek hozzá hamarabb. Nehezen, de

kiszabadították a pilótát. Amikor Roland odafordult a Sárgarigó orrához és meglátta a lángtengerben égő Ikaroszt, összerogyott.

A szíve megszakadt.

A tizenhét éves kamasz végigsimította kezét a márványlappon, majd betűzve olvasni kezdte a sírfeliratot: „*Fiúk, ha megremeg kezemben e dús nedűvel telt pohár, s a vén kasszás gépem szárnyánál már végórára vár, ne féljete. Elrendelém rég a tort, mit értem üljete. S ha mégis elmennek közületek...*” Itt hirtelen megállt, s balra pillantott, ahol évek óta a propeller díszítette a síremléket. Nem volt ott. Izmai összerándultak, szíve hevesebben kalapált, szemöldöke, mint a harmónika szélzsákja, ösztönösen ráncba szaladt. Mint valami vulkán tört fel belőle a pánik, és tehetetlen dühvel ordított: – Miért tetted ezt, te gazember?... Halott anyját sem kérdezhetted. Gyámszülei is évente egyszer látták, amikor hazajött a gyarmatokról, világitani. Bevillant apja volt plébánosának szava: „*Ha nem kell egyházi temetés, akkor temessétek el, mint a kutyát!*” Bosszúból nem is járt templomba, amióta megkeresztelték. A látvány, ami most fogadta annál kínosabb, még fájdalmasabb volt: már a propellert is ellopták. Apját holtában is alázzák. S most meggyalázták.

Csak a temető fái susogták a csendes választ: hagyd békén! De ő nem hagyta. Átkozta a papot, aki apját még úgy sem temette el, mint egy kutyát. Átkozta anyját, aki a kisfiát ugyan dédelgette, de az apjától az évek során elidegenítette; átkozta Rolandot, aki gyáva versengésében apját a halálba kergette.

Aztán lassacskán a benső zajok lecsengtek. Elengedte a propellert. Nem harcolt, nem állt ellen a kegyelemnek. És most, évek óta először érezte azt a szárnyaló, síron túli csöndet, melyet talán apja is, valahol ott a felhők fölött, amíg repült.

Elnémulva morzsolni kezdett egy falevelet, és arra gondolt: apám nem áldozat volt, hanem hős. Életét adta a másikért. Vitték az angyalok magukkal. Ábrahám kebelén jó helyen van.

Az orgonabokor ága megrezzent. Rigók röppentek arrébb, magokat keresgéltek az őszi levélhullásban.

HUNGAROFESZT A TORONTÓI BUDAPEST PARKBAN - TRIANONI MEGEMLÉKEZÉS A MAGYAR HÁZBAN

Magyar Levente külgazdasági és külügyminiszter-helyettes megnyitotta a május 31. és június 1. között első alkalommal megrendezett magyar kulturális, gasztronómiai és hagyományőrző HungaroFeszt-t a torontói Budapest Parkban. A megnyitót megtisztelte jelenlétével Michael Tibollo kulturális miniszter, valamint Cathy Wagantall szövetségi parlamenti képviselő is.

Június 1-jén Magyar Levente a Budapest Parkban felavatta a kanadai kormány által adományozott emléktáblát, amely nemzeti történelmi eseménnyé nyilvánítja az 1956-os magyar menekültek Kanadába érkezését és hozzájárulását Kanada fejlődéséhez. Az emléktábla avatáson a kanadai kormány részéről Arif Virani, Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára mondott beszédet.

Mindenki jól érezte magát a Budapest Parkban

THE REFUGEES OF THE 1956 HUNGARIAN REVOLUTION

In 1956 and 1957, Canada received more than 37,500 refugees who fled Hungary after Soviet troops marched on Budapest to crush a revolution that sought political reform and independence from the Soviet Union. The Canadian government acted quickly to select, transport, and resettle people in cooperation with non-profit organizations, establishing an important model for the reception of future refugees in this country. Hungarian refugees settled across Canada, many choosing to live in Toronto, Vancouver, Montréal, and other urban centres, where they made significant contributions to economic and cultural life.

*Szili Katalin miniszterelnöki megbízott és Palkovics Valér főkon-
zul a Magyar Házban a Nemzeti Összetartozás Napján*

„Megmaradtam magyarnak!” - LUKÁCS TIBOR

(New Tecumseth, Ontario, Canada)

Aligha találunk olyan magyar fiataalt – akár Észak-Amerikában, akár a Kárpát-medencében –, aki ne ismerné Tibi bát. Örök cserkész, az ifjúság fáradhatatlan tanítója, a magyar történelem és kultúra terjesztője. Kérdezhetnők tőle, hogy mi ennek a soha nem lankadó frissességnek a titka?

Kezdetől fogva a cserkészlet adta meg életem alapcélját, ahol és amiért a diaszpórában is teljes egészében megmaradtam magyarnak.

Bár Budán születtem, a pesti oldalon nőttem fel, de gyermekkorom igazi élményeit falusi nagyszüleimnél szereztem. Két lánytestvéremmel a Pannonia utcai általános iskolába jártam.

Október 23-án délután hirtelen megállt a tanárunk kezében a kréta, és csak annyit mondott, hogy mindenki szépen menjen haza. Nem kérdeztünk semmit, mert örültünk, hogy nem lesz több óra! Édesanyánk házmesterként dolgozott, édesapánk pedig a Nyugati pályaudvaron. Akkor délután édesapa hazaugrott, de gyógyszerbevitásra hivatkozva gyorsan el is ment – és csak nagyon későn tért vissza. Attól kezdve ritkán láttuk, mert – ahogy később megtudtuk – fegyverrel a kezében részt vett a harcokban.

Soha sem volt nagybeszédű, akkor sem mondta, hogy mit, csak tette, amit kötelességének érzett! Ahogy teltek a napok, mi is megérettünk valami változást, a felnőttek lelkesedése ránk is átragadt.

A rövid forradalmas napokat követően a belváros romokban feküdt, felborított villamosok, kilótt tankok, mésszel leöntött vagy csak letakart emberi hullák mindenütt.

1956. november 4-én borús napra ébredtünk. Lakásunk előtt, amely a Fürst Sándor utca 38./b (ma Hollán Ernő utca) alatt volt, hosszú sorban robogtak az orosz harckocsik a közeli Szent István körút irányába. Megdermedve néztük a sorokat!

Aztán hallottuk, hogy megindult a menekülés nyugat felé. Édesapám forradalomban volt részvétele miatt veszélybe került a családunk is. Ő kézfegyverrel harcolt, majd a fegyvert később eldugta a bérház felvonójának az ütközője alá. Hamarosan az ÁVH és szovjetek katonai házkutatása is megrémített. Két alkalommal bekötött karú, „sebesült” orosz katonák és ávosok jöttek a lakásunkra azzal, hogy „ebből az épületből lőttek az orosz katonákra!” Mivel apánk nem volt otthon és nem találtak fegyvert, eltávoztak, de sikerült megijeszteniük bennünket. A szüleink nem várták meg a harmadik házkutatást, viszont 1957 januárjában a határok újból bezáródtak. Egy este még összegyűlt a közeli rokonság, hogy tudassuk velük az elhatározásunkat. Hogy ne legyen feltűnő a távozásunk,

kétszer váltottunk vonatot, amíg a határ közelébe értünk. Szerencsénk, hogy apámnak volt valamennyi előnye utazni mint vasúti alkalmazottnak, így megúsztuk az esetleges letartóztatást. Külön-külön utaztunk. Én úgy értem el a megadott állomásra mint apám egyik katona barátjának a fia. Éva nővérem már egy nappal előbb megérkezett és megszállt egy idős falusi bácsinál. Kati nővérem édesanyával utazott egy másik úton. Minden rendjén volt, az emberek lefizetve, sőt a helybeli katonák elaltatása is sikerült. Január 17-én éjjel 1 óra után indultunk a határ felé, egy darabon még szekéren, majd gyalog. Kis csoport voltunk, mindenkinél régi fehér lepedő. Durva hidegben, erősen fénylő hold alatt haladtunk hóval takart legelőkön, szántóföldeken, vasúti töltéseken át. Ha fény pásztázta a területet, azonnal betakartuk magunkat a fehér lepedővel. Egy ponton a vezetőnk megállt és jelezte az irányt, hogy csak egy bizonyos fénypont felé tartsunk, és evvel indult vissza. Folytattuk az utat tán másfél órán át, míg végre elhaladva az őrtornyok mellett, átkeltünk egy csomó szögesdróton, ami talán a határsávot jelentette. Abszolút csend volt. Hajnali 4 után már osztrák határőrök jöttek segítségünkre.

Az első gyűjtőállomáson szalmán aludtunk pár órát, majd innen targoncás traktorral vittek a közeli menekült táborba, Schloss Judenauba. Régi kastély volt, kétemeletes épület négy kerek tornyos, kupolás sarokkal. Ebben a lágerben lettem úttörőből cserkész 1957 márciusában. A szüleim nem akartak túlságosan közel maradni az oroszok megszállta Magyarországhoz, ezért más országokat vettek számításba. Egy ideig a Schloss Liechtenstein-i lágerben laktunk, közel Bécshez. Itt már mindhárman rendszeresen jártunk iskolába. A szüleim beadták a kérelmet Egyesült Államokba, Kanadába és Svédországba, mondván, hogy amelyik először elfogad, oda megyünk. Szabadon járhatunk itt mindenhová, a helybeli Holland Vöröskereszt védnöksége alatt álltunk. A lelki és szociális gondokat egy magyar pálos szerzetes, Páter Lukács Rába intézte. Református édesapám lelkiéletében közben nagy változás történt, és egy szép napon felvette a katolikus vallást. Ez saját elhatározása volt, mivel megfogadta, hogy ha sikeres lesz a menekülésünk, ezt ő megteszi. Édesanyánk katolikus volt. 1958 őszén megérkezett a Kanadába szóló ki-vándorlási engedélyünk.

Elutazásunk előtt visszamentünk a határ széléhez, hogy a határőrtornyokat - talán utoljára!? - egyszer még lássuk. Szeptember 15-én búcsút intettünk Európának a Schwehathi reptérről. Régi, világháborús, négymotoros, propelleres gép volt CF-MCI, amelyet a kanadai kormány bérelt a Maritime Centaral Aviation, New Brunswick-i cégtől. Jóval később felkutattam, hogy az volt az utolsó járata annak a gépnek. Első leszállásunk Skóciában, Glasgowban volt. Ki-vittek busszal a városba, ahol egy előkelő étteremben megvendégelték, aztán a bőséges enivalók után (amiből

keveset tudunk elfogyasztani!) visszazállítottak a gépre! 2 órán belül Reykjavikban, Izlandban szálltunk le. Megint csak buszozás, újból evés, majd vissza a gépre. Ezután jött a hosszú észak-atlanti átkelés, az északi Goose Bay-Labrador katonai bázis repteréig, ami akkor NATO bázis volt. Itt már vadászgépek kísérték be a gépünket, senki nem szállhatott ki. A gép átvizsgálása után 4 óra múlva Nova Scotia-ban ereszkedtünk le. A gépből buszra ültettek, és elvittek minket a Halifax-i Pier 21-es emigrációs központig - ez a rakparton egy hosszú, 2 emeletes épület volt. Hideg, esős nap volt, a buszból néztük elszorult szívvel a színes faházakat és erdőket, hogy EZ KANADA?

A Pier 21-es központban a családokat szétválasztották, férfiak és fiúk külön kerültek a nőktől és a lányoktól. A szobákon nem volt kilincs, viszont kívülről több lakat volt az ajtókon, és mindegyiken egy drótozott üveges ablakocská. Rejtélyesnek tűnt, de hamarosan megtudtuk, hogy az épület igazából börtön azok számára, akik illegálisan akartak bejutni Kanadába. Azokat a deportálásukig itt tartották. A második emeleti nagy balkon is vasrácsos volt! Mindenki szabadon járhatott bent az épületben. Minket még ki is engedtek a városba, de semmit nem volt szabad behoznunk. Az örök, az úgy nevezett Commissioner-ek, mindig ott álltak a bejáratnál. Míg a bevándorlók legtöbbje legfeljebb 1-2 napot töltött ezen a helyen, a mi családunk négy és fél hónapig élt itt, ami hihetetlenül hosszú volt. Közös étteremben ettünk, ízleltük az első kanadai ételeket: vattakenyér, mindennap más formában tojás, szalonna, reggeli ropogós (Corn Flakes), ananász, banán. Mindent megkaptunk, amire szükségünk volt, csak a jövőnk felé mutató irányt nem! Hamar beállt a tél, eljött a szentkarácsony is. Édesapánk a kabátja alatt becsempészett egy kis fenyőfát, amit a közeli nagy Point Pleasant Parkban vágott ki, fel is díszítettük szépen. Nagy meglepetés és szép gesztus volt egy kanadai család meghívása karácsonyi ebédre. A tengervízi nyirkos levegő és a szokatlan éghajlat nem tett jót édesanyának, erősen beteges lett. Végre apánk talált munkát egy építő cégnél, de nem sokáig, mert üveggyapattal kellett dolgoznia, ami nagyon befolyásolta a látását. Nemsokára rá egy fókafeldolgozó üzembe került. Attól a perctől, hogy édesapám munkába állt, a szállásunkért fizetnünk kellett heti 25 dollárt. 1959. február közepétől már jogilag nem maradhattunk az épületben, de volt elég pénzünk ahhoz, hogy albérletbe költözzünk. Ősszel Torontóba utaztunk. Itt a magyar Szociális Testvérek vártak és segítettek helyet találni számunkra. Dobozokból lett asztalunk, bútor az ágyon kívül majdnem semmi. A családi szeretet volt minden, amink volt!

Nagyon hiányzott a magyar lelkület, a magyarok társasága, ezért azonnal belekapcsolódtunk a magyar közösségbe: a cserkészetbe, a templomba, a kórusba, és a magyar iskolába is kezdtünk járni. Ugyanakkor tovább folytattuk a rendes angol iskolát. Hogy könnyebb legyen a családnak, es-

tenként és hétvégeken mindhárman vállaltunk időközi munkát is. Apának volt a legnehezebb az angol nyelv elsajátítása. De rövidesen az Árpádházi Szent Erzsébet templom gondnoka lett, sok éven keresztül itt dolgozott, majd a Toronto-i Egyetemenél kapott szobafestői állást. Később a Sutton Place Hotelban szoba-átrendező munkát végzett nyugdíjas koráig. Édesanya a háztartást vezette. Kati nővérem érettségi után tanítóképzőt végzett és tanított egy helybeli iskolában mindaddig, míg férjhez nem ment, majd folytatta a tanítást New Jersey-ben. Évi nővérem szintén nevelői pályát választott, idővel a Toronto Város Szociális irodájának a legnagyobb óvodáját vezette, majd ennek az ellenőre lett.

Érettségi után én kisebb magánrepülőgépeket javítottam, tőzsdeirodában dolgoztam, majd öregekkel foglalkoztam, míg végül elhatároztam, hogy egyetemre megyek. Be is fejeztem az első fokozatot a Halifax-i Saint Mary's egyetemen, majd a másodikat a Toronto-i Egyetemen, és tanár lettem. Harminc évig tanítottam. Nyugdíjas koromban tovább folytatom a magyar egyesületekben való tevékenységemet, különösen a Rákóczi Alapítványban és a Külföldi Magyar Cserkészszövetségben.

2005 óta a Kanadai Rákóczi Alapítvány vezetőségében és a Magyarságismereti Mozgótáborban dolgozom.

Soha nem éreztem, hogy Kanadában a magyarságom veszélyben lenne, hogy jobb lenne teljesen angolnak lenni. Fiatal magyarokat és angolokat egyaránt neveltem, tanítottam, oktattam. Tettem mindenkor azt, amit kellett!

Szüleink már nem élnek, őket otthon, hazai földbe helyeztük örök nyugalomra a szüleik mellé. Nem azért, mert ezt valaha is kérték volna, de mi tudtuk, hogy kimondatlanul is ezt szerették volna! Kanadában élünk közel hatvan éve - hosszú idő! Tudjuk, hogy Kanada adta meg a lehetőséget egy új otthon megteremtésére, amiért köszönettel tartozunk ennek az országnak!

Hogy sikerült-e tovább adnom a lángot? Erre igazából mások tudnának felelni. De azt büszkén mondom: megmaradtam magyarnak!

Lukács Tibor egyik kivitelezője az Oral History Project-nek. Hallhatnánk erről valamit?

2006-ban a Magyar Szabadságharc 50. éves évfordulója tiszteletére a torontói Rákóczi Alapítvány az Ontario-i Multikulturális Történelmi Társasággal közös programot indított Oral History Project néven. Ebben az 1956 és 1958 között Kanadába érkezett menekültek történetét, emlékanyagát dolgoztuk fel. A program fő célja az volt, hogy a másod és harmad generációs magyar leszármazottak interjú formájában beszélgessenek szüleikkel, nagyszüleikkel vagy más családtagokkal mindarról, ami 1956-ban történt. Kanada két hivatalos nyelvén, angolul és franciául készültek az interjúk. Az anyagból egy Nemzeti Kiállítás ren-

deztünk Hungarian Exodus (L'Exode Hongrois) címmel Kanada főkörmányzója, Őexcellenciája Michael Jean védnökségével. 2006 óta ez a Nemzeti Kiállítás folytatja útját, Kanada szerte múzeumokban, egyetemeken és állami épületekben látható. Kanada magyarországi nagykövetsége kérésére Budapesten az anyag magyar-angol nyelven került a nagyközönség elé, és tovább utazik Magyarország területén konferenciákra, egyetemekre.

A magyar forradalom 60. évfordulója tiszteletére tovább bővítjük anyagunkat. Ez a vállalkozás egyben köszönet Kanadának, hogy befogadott annyi magyar menekültet és megadta a lehetőséget nekünk, hogy szabadon élhessünk.

(Dancs Rózsa: Add tovább a lángot! - A kanadai diaszpórába kényszerültek élettörténetei. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2017)

Blumenfeld Gulyásik Ariána , az első helyezett

A MegaVers a Diaszpórában a Kárpát-medencében és a tengerentúlon élő magyar fiatalok szavalóversenye. Az internetnek köszönhetően az óriási távolságok ellenére megismerhetjük egymást és felfedezhetjük a magyar irodalom kiemelkedő alkotásait. A költészet ugyanis összeköt és egy új közösséget alkot, éljünk bárhol is a világon. A MegaVers a Diaszpórában versenyt a Szolnok TV MegaVers elnevezésű kezdeményezése alapján indította útjára Szenthe Anna, a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai és a KMKT elnöke.

Idén már negyedik alkalommal várták szerte Észak-Amerikából a jelentkezőket. A versenyzőket egy kanadai előzsűri értékelt, a végeredményt azonban a magyarországi zsűri hozta meg. A kanadai zsűrit, Palkovits Valér torontói főkonzul, Fehér Orsolya victoriai és Kollár Máté edmontoni KCSP ösztöndíjasok, valamint Szenthe Anna MDT kanadai regionális elnök alkotta.

A döntőbe a következő versenyzők jutottak: Tárkány Márk, Demeter Panna, Fazekas Oszkar Alexandros, Kovács Emma Izabella, Zabjás Sára, Blumfeld Gulyásik Ariána, Branham Emily, Branham Eric, Gábor Zsófia Izabella, Treszkai Dominic, Lacroix Chase Hunor, Ágoston Bálint, Demeter Réka, Krassay Rózsa, Pál Dóra, Székely Flynn László, Zubovits Rae Anikó, Buda-Gödröli Olivia, Gábor Zsolt Áron, Kovács Nóra, Kedves Elizabeth Ilona, Kovács Orsolya, Nagy Nóra Viktória, Németh Péter. A magyar zsűri értékelése alapján az első helyezést Blumenfeld Gulyásik Ariána kapta Torontóból, második helyezett az ottawai Demeter Réka, míg a texasi Emily Branham lett a bronzérmes.

A verseny sikerét látva biztos, hogy jövőre már az ötödik Megavers a Diaszpórában verseny indulóinak drukkolhatunk.

Szenthe Anna, a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai és a KMKT elnöke, a zsűri tagja

**Megavers
A DIASZPÓRÁBAN**

A Szolnok TV kezdeményezéséhez
csatlakozva idén is újra
szavalhatnak a tengerentúlon élő
magyar fiatalok.

A győztesekre értékes nyeremények
várnak és egy életre szóló emlék

Nevezési határidő 2019. március 25.

Korhatár: 4-től 30 éves korig

Információ és regisztráció:
www.kanadaimagyardiaszporanacs.com
tengerentulimegavers@gmail.com
f /tengerentulimegavers

4.

További sikereket kívánva gratulálunk minden résztvevőnek. Köszönet a felkészítőiknek, akik megszerették tanítványaikkal a verseket, a zsűrinek a költészet szeretetén és a lelkesedésen alapuló értékelésekért.

SZABÓ LŐRINC

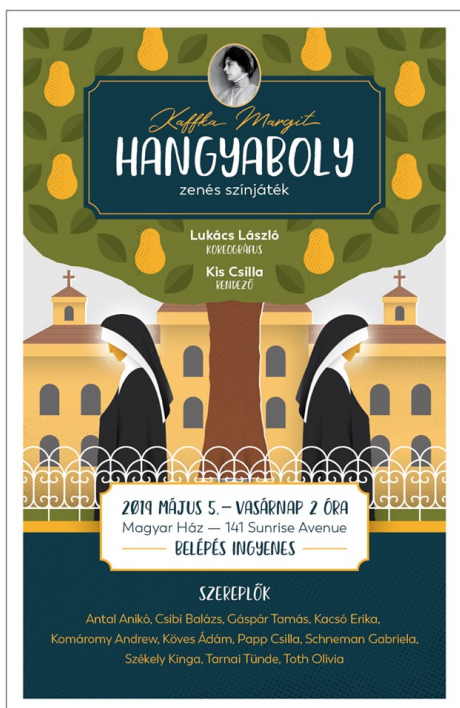
ÍMA A GYERMEKEKÉRT

Fák, csillagok, állatok és kövek
szeressétek a gyermekeimet.
Ha messze voltak tőlem, azalatt
eddig is rátok bízam sorsukat.
Énhozzám mindig csak jók voltatok,
szeressétek őket, ha meghalok.

Tél, tavasz, nyár, ős, folyók, ligetek,
szeressétek a gyermekeimet.
Te, homokos, köves, aszfaltos út,
vezesd okosan a lányt, a fiút.
Csókold helyettem, szél, az arcukat,
fű, kő, légy párna a fejük alatt.
Kínáld őket gyümölcscsel, almafa,
tanítsd őket csillagos éjszaka.

Tanítsd, melengesd te is, drága nap,
csempészd zsebükbe titkos aranyad.
S ti mind, élő és holt anyagok,
tanítsátok őket, felhők, sasok,
Vad villámok, jó hangyák, kis csigák,
vigyázz reájuk, hatalmas világ.

Az ember gonosz, benne nem bízom,
De tűz, víz, ég, s föld igaz rokonom.
Igaz rokon, hozzátok fordulok,
tűz, víz, ég s föld leszek, ha meghalok;
Tűz, víz, ég és föld s minden istenek:
szeressétek, akiket szeretek.

ÚJRAÉLEDT A SZÍNJÁTSZÓKÖR TORONTÓBAN

A helybeli magyar közösség tagjai szerették az évtizedeken át működő amatőr színházi előadásokat, amelyeket a Kertész-féle, majd a Kosaras Vilmos vezette magyar színház mellett sok darabot mutattak be, ezzel is erősítve az anyanyelvünk megtartását, az irodalom szeretetét: a diaszpóra magyarságának erre nagy-nagy szüksége volt és van mind a mai napig. Ormay Gabriella többnyire a Magyar Házban, a Szent Erzsébet Hétvégi Magyar Iskola tanárai Jaschkó atyával a templomban teremtettek úgymond, színházi hagyományt.

Most Kis Csilla vágott neki a nem is könnyű feladatnak: egy csapatnyi önkéntessel csodálatos délutánnal ajándékozta meg a közönséget. Nem mindennapi bátorság kellett ahhoz, hogy az eddig számára is ismeretlen Kaffka Margit-kisregényt feldolgozza - vállalkozása értékét még az is tetézi, hogy a forgatókönyvet is ő maga írta meg, miután többször átrágtta magát az eredeti művön - és egy szinte ad hoc módon szerveződő csoporttal élővé tegye. A szereplők mindegyike remekül teljesített, méghozzá többször is a hivatásos színészeket is próbára tevő többféle szerepet cserélve. Az izgalmas, korhű, de a mának is üzenetet közvetítő előadás egyik legmaradandóbb értéke, hogy mindenki tiszta, szép artikulációval beszélt, ezzel is példát mutatva a gyermekeinknek, hogy érdemes vigyázniuk legnagyobb kincsükre még idegen nyelvi környezetben is.

Örvendünk, hogy a Torontóban szolgáló KCSP ösztöndíjasok is bekapcsolódtak ebbe a követendő, nemes kezdeményezésbe, amelyért gratulálunk nemcsak Kis Csillának, hanem a szereplők és a közreműködők mindegyikének. (D.R.)

KAFFKA MARGIT: A HANGYABOLY

A *Hangyaboly* (1917) témája az író személyes élményeiből fakad. Tanulóéveinek jelentős részét az *Irgalmasok* szatmári zárdájában töltötte, és ennek nyomasztó emlékeitől sohasem tudott szabadulni. A kisregény cselekménye a századforduló idején, egy tanítórend apácázárdájában játszódik. Lakóira, apácákra és növendékekre egyaránt súlyos terhet ró a könyörtelen fegyelem és a megcsontosodott középkori szellem. A mélyben feszülő szenvedélyes és kibékíthetetlen ellentéteket a főnökasszony halála hozza felszínre. Az addig zárt közösség a belső megújulást sürgetőkre és a konzervatívok pártjára oszlik. Szabályos korteskedés indul. A választási és anyagi harcok a század eleji magyar társadalmi harcokra utalnak, melyeknek a zárda csupán kis darabja. A hangyaboly képéhez egy plasztikusan megformált lányalak portréja illeszkedik. Sorsában az önálló nő belső harcait mutatja az író. Így válik a regény a század eleji magyar társadalom problémáinak többszölamú kifejezőjévé.

(Legeza Ilona irodalmi honlapja, <http://www.legeza.oszk.hu/>)

2018-2019 - Kőrösi Csoma Sándor program kanadai ösztöndíjasai búcsúznak

A Kanadai Magyar Kulturális Tanács és a Diaszpóra Tanács szervezésében nagy sikerrel tartottuk meg a Kőrösi Csoma Sándor (KCSP) program kanadai regionális zárókonferenciáját és az első regionális hétvégi iskolák tanárainak konferenciáját.

Kanada legszebb magyarháza, a niagarai Árpád Ház adott otthont az eseményeknek. A közel 100 résztvevőt gazdag program várta. Az ösztöndíjasok beszámoltak arról, ki miben segítette a kanadai magyar szervezetek munkáját, milyen elvárásokkal jöttek és abból mit valósítottak meg, de azt is megtudhattuk, hogy ők mivel gazdagodtak a kilenc hónap alatt.

Köszönet a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága két küldöttének, Hajnal Virág fősztályvezető asszonynak és Debreceni Toth Gabriella politikai referensnek, hogy eljöttek hozzánk és elhozták Potápi Árpád államtitkár úr üdvözlését, valamint informatív előadásukkal emelték a konferencia színvonalát.

Külön köszönet a Miniszterelnökségnek, hogy hét évvel ezelőtt elindította a Kőrösi Csoma Programot, amellyel a Nemzetpolitikai Államtitkárság egy sikeres és lerombolhatatlan hidat építhetett ki Magyarország és a diaszpóra magyarsága között.

Köszönet Wurst Erzsébetnek, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége kultúrreferensének, valamint a Kaláka Klub elnökének és Lampert Bálintnak, a Széchényi István Egyetem, Apáczai kar, Tanító- és Tanárképző kar tanársegédjének, hogy eljöttek hozzánk és segítettek Huber Enikő, a tanári konferencia szervezőjének munkáját.

Külön hálámot fejezem ki Szőke János házigazdánknek, a KMKT regionális alelnökének, Szőke Gittának és Maggie-nek a pazarul berendezett teremért, a gyönyörűen tálalt, finom ételekért és a szívélyes vendéglátás maradandó élményéért.

Szeretném megköszönni az ottawai nagykövetség és a torontói főkonzulátus jelenlétét. Köszönjük Ódor Bálint nagykövet úrnak, Palkovits Valér főkonzul úrnak, Bodnár Gergely és Laky Takács Péter közösségi diplomatáknak, hogy részt vettek ezen a konferencián és értékes hozzászólásaikkal, előadásaikkal gazdagították azt.

Köszönöm a KCSP ösztöndíjasoknak, különösen Bodnár Erikának (Niagara Falls, Welland), valamint Csibi Baláznak (Torontó) és Kollár Máténak (Edmonton) a szervezésben való részvételt, a mentoroknak a kilenc hónapi gondoskodást, mely, mint hallhattuk, sokszor igazi szoros barátsággá szövődik.

Köszönjük a kanadai (MAG TV) és a magyar Hír Tv jelenlétét és köszönöm Kralovanszky Baláznak (Torontó), hogy fotóival megörökítette és visszaadta a konferencia baráti hangulatát. Ezen a hétvégén újra fogalmazhattuk Wass Albert diaszpórára vonatkozatható szavait, melyek szerint: "Együtt erő vagyunk, szerteszt gyöngeség" Köszönjük a mérhetetlen támogatást, mely erőt és értelmet ad munkánkunk! Egy ilyen pozitív hangú esemény, mely hatékony és produktív munkát igazol, nem csak az egymáshoz, de Magyarországhoz való kötődésünket is nagyban erősíti.

Szente Anna, KMKT elnöke, a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai regionális elnöke

JUHÁSZ GYULA

MILYEN VOLT...

Milyen volt szőkesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalással jó a sárguló nyár
S e szőkeségben újra érzem őt.

Milyen volt szeme kékje, nem tudom már,
De ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsuzónál
Szeme színére visszarévedek.

Milyen volt hangja selyme, sem tudom már,
De tavaszodván, ha sóhajt a rét,
Úgy érzem, Anna meleg szava szól át
Egy tavaszról, mely messze, mint az ég. 1912

HOW WAS...

How was her fairness I don't know, I don't feel,
But I know well meads always fair remain,
Oh, when summer arrives with yellow ripe ear
And in this fairness I feel her again.

How was the blue in her eyes I do not know,
But in autumn when clouds melt into rain,
When taking faint farewell under the rainbow,
I will recall her shade of eyes but fain.

How was her silken voice, I don't know, don't feel,
But when the spring comes and meads give a sigh,
It seems the charming words of Ann I just hear
From spring that is afar alike the sky.

*Translated by Otto Tomschey***EMLÉK**

Egy nyári éjre emlékszel-e még?
Mint csillag fénye a lelkemben ég.

Egy nyári csókra még emlékszel-e?
A télben is melenget melege.

Egy nyári éj volt és egy nyári csók.
Édes valóság és boldog titok.

Vagy mese volt csak, álom? Nem tudom.
Már ballagok a temető uton.

Mese volt, álom, káprázat? Lehet!
Megszépítette bús életemet!

GYULA JUHÁSZ

MEMORY

A summer night, do you recall this night?
Like shining star it burns in my soul, 's bright.

A summer kiss, do you recall this kiss?
In winter warms me, oh how hot it is.

It was a summer night, a summer kiss.
It was the truth, a secret and a bliss.

Or was it tale? a dream? I cannot say.
I am now wand'ring on the graveyard's way.

A tale? a dream? A fancy? Maybe, why?
However, it my life did beautify!

Translated by Otto Tomschey

KANADAI / AMERIKAI
MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámában megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben. Előfizetés \$90 egy évre vagy \$50 félévre, postázással.

A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban. A Magyarországon hirdető több ezer olvasóhoz szólhatnak! Olvassa, hirdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékújságot!

A legjobban informált magyar a Magyarországot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442
Web: www.kekujzag.com
E-mail: info@kanadaimagyarsag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarságot a nyugat legnagyobb számú hetilapjával.

SZAKÁLY SÁNDOR

IN MEMORIAM
HERTELENDY JÓZSEF

BÚCSÚ EGY BARÁTTÓL

Nem gondoltam volna, hogy ilyen hamar... s mégis... Eltávozott közülünk egy régi barát, igaz magyar, akik közel hétvéztizedes önként vállalt emigrációja során is mindig megmaradt magyarnak. Kitűnően ismerte és használta a német és az angol nyelvet, de számára az igazi, a magyar volt. S ki volt ő? Nem más, mint Hertelendy József, egykori magyar királyi honvéd hadnagy. Tüzértiszt és kitűnő lovas. Emellett 1945 után volt gazdálkodó, menekült, eladó, lovastréner, bűvész és sokak barátja. Sokaké, mert ahol ő megjelent onnan eltűnt a bánat és a szomorúság, a kopott dolgok új fényt kaptak, a megfáradt tekintetek gazdái ismét mosolyogtak.

Még a magyarországi rendszerváltoztatás előtt ismertem meg. Podersdorfbán volt Ludovikás találkozó. Waldbott Pali biztosította a helyet és részben az ellátást is. Magam még innen a negyvenen – valójában a harmincötöt sem töltöttem még be – vendég/meghívott/befogadott lehettem, mivel ludovikás nem voltam, de az ő életútjukat, a volt magyar királyi Honvédség tábornoiki és tisztikarának a történetét már vagy másfél évtizede kutattam. Néhai nagyatyai barátaim Kéri Kálmán és Borsányi Júlián ajánlásával, támogatásával vehettem részt a találkozón. Az ottani találkozásból barátságok alakultak, évtizedesek és megbont-hatatlanok. Ezen barátságok egyik letéteményese lett Hertelendy József is – kinek Jóska, kinek József, kinek Józsi bácsi és így tovább --, aki ha Magyarországon járt soha nem került el és mindent megtett azért, hogy én a kanadai magyar közösséget – alapvetően a torontói és környékbéli – megismerhessem. Neki és feleségének -- Jordán Emőkének - - köszönhetem, hogy emlékünepségeken, magyar nemzeti ünnepeken szólhattam a magyar múlttól, a katonákról, a forradalmainkról és arról, hogy a szétszakítottságunkban is egyek kell, hogy maradjunk: magyarok. MAGYAROK, amely szót Hertelendy József csak nagybetűvel írt volna le. Ha meghallotta a magyar Himnuszt, elérzékenyült, ha bajtársai neve került elő évtizedeket utazott vissza a múltba. Csínytevések a katonai tanintézetekben, egymást segítő lépések és döntések a frontvonalon, keserű és vidám pillanatok a hadifogságban, az ÁVH fogdáiban és a sort hosszan lehetne sorolni.

Hertelendy József pedig sorolta azokat. Életeleme volt a társalgás, a széptevés, de különösen a barátság. Akit a barátjává fogadott az örökké az maradt. Most azt kell tőle

kérdezni, hogy így lesz ez a jövőben is? Te valahol a Hadak Útján beszélgetsz Borbás Karcsival, Cseresnyés Gézával s megannyi régi baráttal/bajtárssal, mi pedig itt azon gondolkodhatunk, hogy vajon miként is tekintesz le ránk s miként mosolyodsz el azon, hogy nem találjuk ki valamelyik trükködet, nem tudjuk ki volt az ágy-szomszédod Sopronban vagy Pécsen, hány kenyéradagról kellett lemondanod a szovjet hadifogságban, hogy elsajátíthass néhány olyan bűvész trükköt, ami szabaduló útleveledé is vált az idők folyamán.

Akik ismertek, azok sem tudtak minden Rólad, pedig nem titkoltál dolgokat. Őszinte és nyíltszívű voltál. Remek szónok, segítő társ és barát. Egy közösség vált szegényebbé elmeneteleddel és az égi seregek gyarapodtak egy újabb vitézzel. Mi, akik itt maradtunk nem felejtünk. Magam nemcsak egykori barátként, hanem a Honvéd Hagyományőrző Egyesület nevében – annak elnökeként -- is búcsúzom Tőled és teszem ezt azzal a jelmonddal, amely végig kísért Téged és egykori bajtársaidat egész életeteken át: a Hazáért, mindhalálig! Így éltél, így haltál és így maradsz meg az emlékeztünkben. Isten áldjon kedves Jóska/József bátyám! Add át üzenetünket és üdvözlésünket a Hadak Útján járó bajtársaknak, akik örömmel fogadják Téged, mert amíg itt voltál velünk nekik odaát nagyon hiányoztál. Most megváltozott a helyzet: nekünk hiányzol!

BOTOS FERENC: **DILEMMA** /haikus/

hasadó hajnal
ablak mögé zárt macska
szemében lángol

-
egy varjúezred
húz be regula szerint
az orom felől

-
hieroglifát
rajzol megdólt fatörzsre
a csiga útja

-
világfa tengely
ezüstös, zömök törzsű
ősöreg vérbükk

-
az égő torony
is megreszket, mielőtt
végleg ledőlne

-
hamu és korom
fel tud-e még ragyogni...
a Szó, az Ige

A KÖKÖSI HÍDON

Kányádi Sándor

Lassított a vonat a kökösi hídon.
Jódögélt mögöttünk szaporán az alkony,
poros köpönyegét félvállra hajtva
föl is kapaszkodott a hátsó kocsira.

Lenn a Feketeügy feketén csillogott,
békességes esti harangszót ringatott.
Szívem köré apró, fényes tüzek gyúltak:
kerestem a parton, kerestem a múltat.

Béhunytam a szemem, hátha úgy meglátnám
Gábor Áron mestert szürke paripáján.
Prázsmár felől szörnyű por és füst kavargott,
s dörögtek a hídfőn a székely harangok.

ON THE BRIDGE OF KÖKÖS

Sándor Kányádi

The train slowed on the bridge of Kökös.
behind comes briskly the twilight,
its dusty cloak thrown on his shoulder
climbed up on the last car.

Below the gleaming black
He rocked peaceful evening bells.
my heart around small fires were lit bright:
I was looking on the beach, looking for the past.

I closed my eyes maybe I will see
master Gabor Aron on gray steed.
From Prázsmár dreadful dust and smoke swirled,
and on the bridgehead thundered Transylvania's bells.

Translated by George Telch

T. Á. SÍRJÁRA

Kányádi Sándor

Négy szép holló talpig gyászba
rászállt a két cserefára.

Tövíg égtek a villámok,
ragyog újra a magasság,
leng a fény a lomb közt, mint a
kaszák, mikor fölakasztják.

Ősszel aztán a két vén fa
bronzba önti lenn a hantot;
jönnek majd és megcsodálják,
mint egy ledöndült harangot.

Farkas üvölt, öltözködnek
a hollók majd patyolatba;
csillagot tart ölelőleg
karjaiban a két nagy fa.

Kívánhat-é ember többet:
derékaljnak szülőföldet
s két cserefa tömött árnyát
szemfedőnek.

FOR T. Á.'S GRAVE

Sándor Kányádi

Four beautiful ravens in mourning
flew upon the two oak trees.

Lightning burned to the hilt,
heights shine again,
sways the light among the foliage,
like shiny scythes, when hung up.

Then in autumn the two old trees
pour bronze the earth below;
they will come then and admire,
like a toppled bell.

Wolf howls, crows
will dress in linen;
a star is held in embrace
in the arms of two big trees

Can a man wish anything more:
hometown for a bed
and two oak's dense shadow
for a shroud.

(Translated by George Telch)

CSIBI BALÁZS

ÚJ KIÁLLÍTÁSSAL INDÍTOTTA A NYARAT
A HU VAC KÉPZŐMŰVÉSZ CSOPORT

Aktívan telik az év a HuVAC csoport művészeinek, a Szent Erzsébet Galériában hónapról-hónapra mutatkoznak be az alkotók, június elején pedig új helyszínen 10 alkotó közreműködésével nyílt kiállításuk.

A kiállítást Palkovits Valér, Magyarország torontói főkonzulja nyitotta meg az érdeklődők előtt.

A művészi kifejezőeszközök sokszínűsége, a színek és formák összhatása adta a témáját a június hatodikán nyílt kiállításnak. A Twist Gallery tágas és minimalista enteriőrje tökéletes teret biztosított a magyar művészek alkotásainak. Megnyitóbeszédében Palkovits Valér kiemelte, a Kanadai Magyar Művészek csoportja alkotómunkájukkal hidat képeznek Magyarország és Kanada között.

Expresszív színek és formák uralják Makai Rita *Négy évszak* című képét. A festőnő elárulta: "a képet egy muskókai nyaralás ihlette, mikor a tavirózsák leveleiben gyönyörködtem. A változatos színek és formák különböző lelki állapotokat reprezentálnak a képen. Egy nagyon inten-

Horthy Nándor vendégeivel beszélget

zív színvilágú kép, amelyben van nyugodtság, feszültség, várakozás, boldogság és nyugalom is."

Romi Samuels életképeket hozott a kiállításra. Johannesburgi mindennapokat álmódott vászonra, melyek igazán idilli hangulatot árasztanak.

Makai Rita

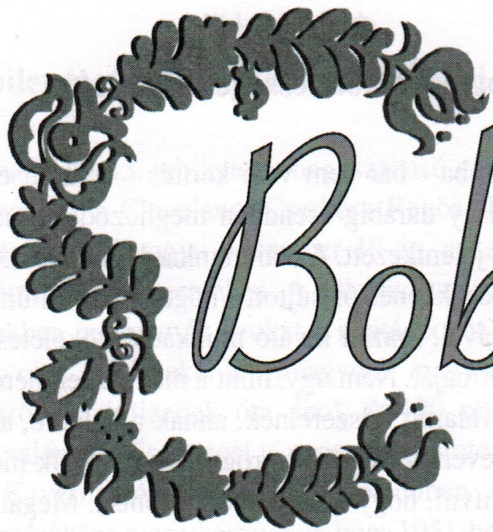

Romi Samuels alkotása

Az *Our world with colours and forms* című kiállítás művészei: Bell Éva, Horthy Nándor, Keszei Attila, Lowy Katalina, Makai Rita, Rostas Ildikó, Samuels Romi, Siklós Kati, Szabó Loránt, Turkewitsch Éva és Vindedzis Rita.

kiállítás június 28-ig tekinthető meg a Twist Gallery-ben (1100 Queen Street West, Toronto).

Bobó Bóbitája

melléklet

Ó
IÓ
CIÓ
ÁCIÓ
KÁCIÓ
AKÁCIÓ

VAKÁCIÓ

Megjött a vakáció!

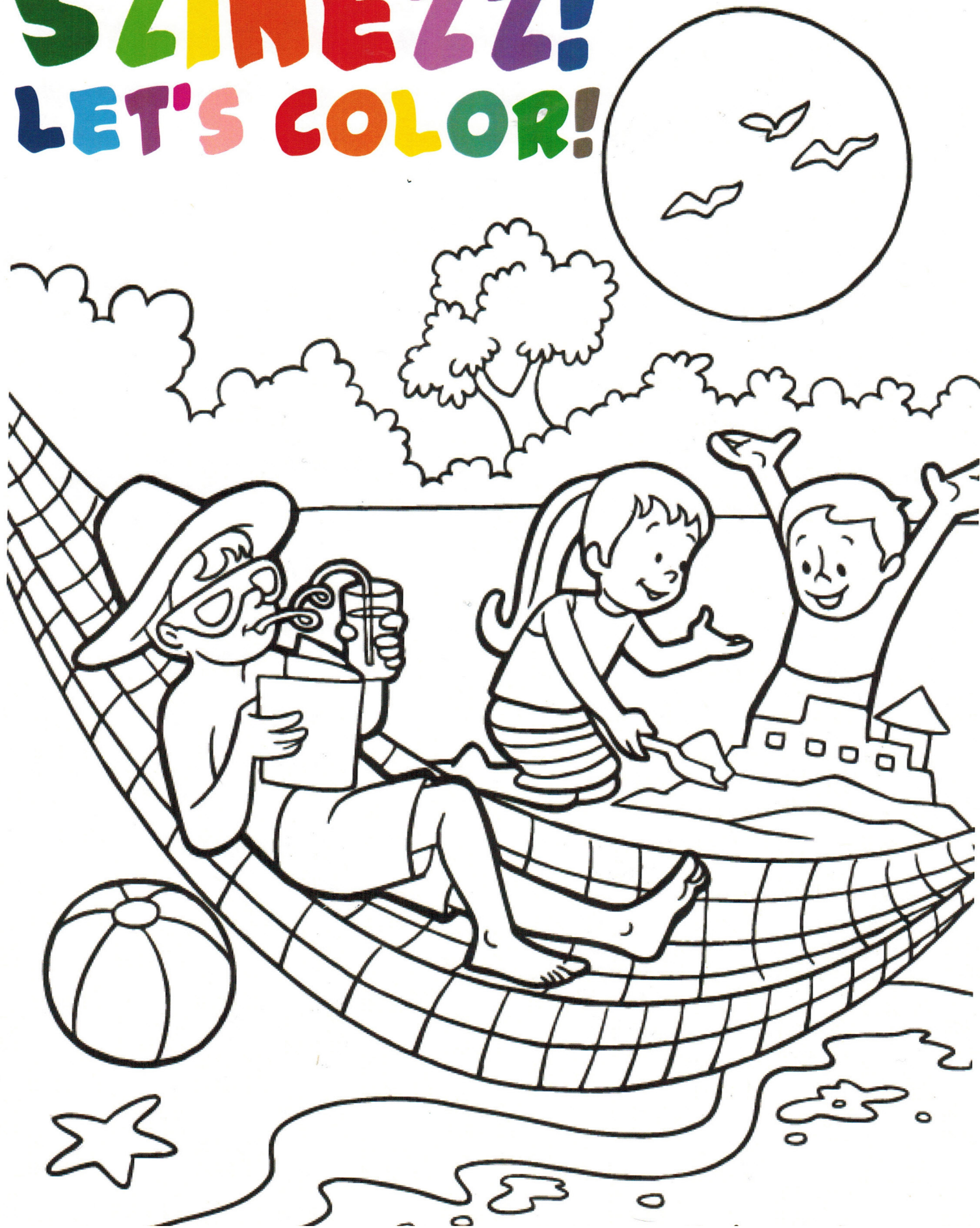
Ió - ció - áció,
Megjött a vakáció!

Erdő pengeti a lantot,
Mező fújja a tilinkót,
Ritmust csilingel a patak,
Szolmizálnak a madarak:
Trillát költ a fülemüle,
Benne dobog szíve, lelke,
Kakukk szólót énekel,
Fecskepáros csivitel,
Rigó füttyent, gyere már,
E sok csoda téged vár!

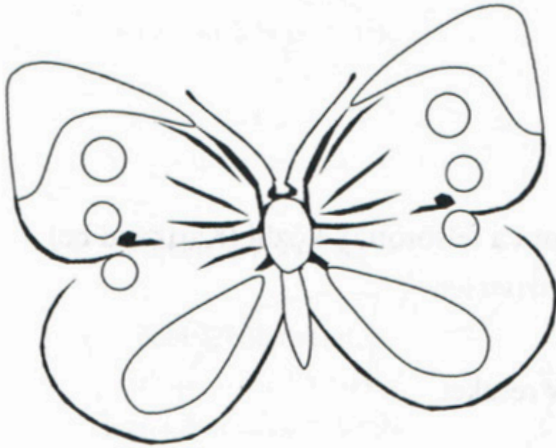
M. Simon Katalin

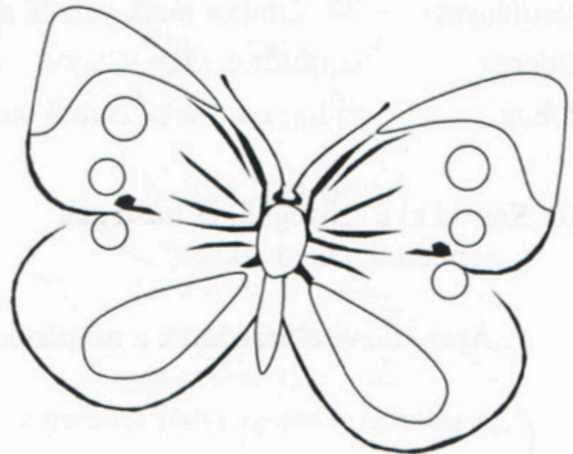
SZÍNEZZ!
LET'S COLOR!

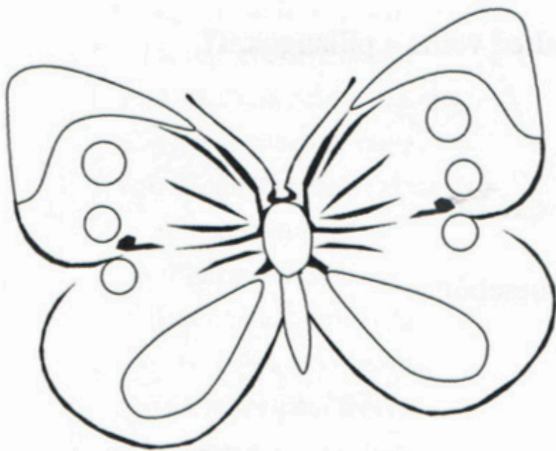
SZÍNEZŐ OLDAL

Rajzold be a kedvenc
virágodat és fessd ki!

Rajzold be a kedvenc
állatotod és fessd ki!

Rajzold be a kedvenc
játékosodat és fessd ki!

Tanuljunk
magyarul!

IRÁNY A STRAND! LET'S GO TO THE BEACH!

Find the Hungarian equivalent of the following objects you need on the beach!
Connect each word with the correct pictures!

Párosítsd össze az alábbi, strandon szükséges tárgyak neveit angol megfelelőikkel!
Kösd össze a szavakat a képekkel!

ÚSZÓGUMI

STRANDLABDA

TÖRÖLKÖZŐ

NAPTEJ

STRANDPAPUCS

NAPSZEMÜVEG

KARÚSZÓ

BÚVÁRSZEMÜVEG

NAPERNYŐ

FÜRDŐRUHA

GOGGLES

FLIP FLOP

SWIM RING

SWIMSUIT

BEACH TOWEL

SUNSCREEN

SUNGLASSES

BEACH BALL

ARM FLOATS

PARASOL

TANÉVZÁRÓ

Félre irka, sutba táska,
vidám szemünk ne is lássa,
vigyük gyorsan a padlásra,
őszig legyen ott lakása.

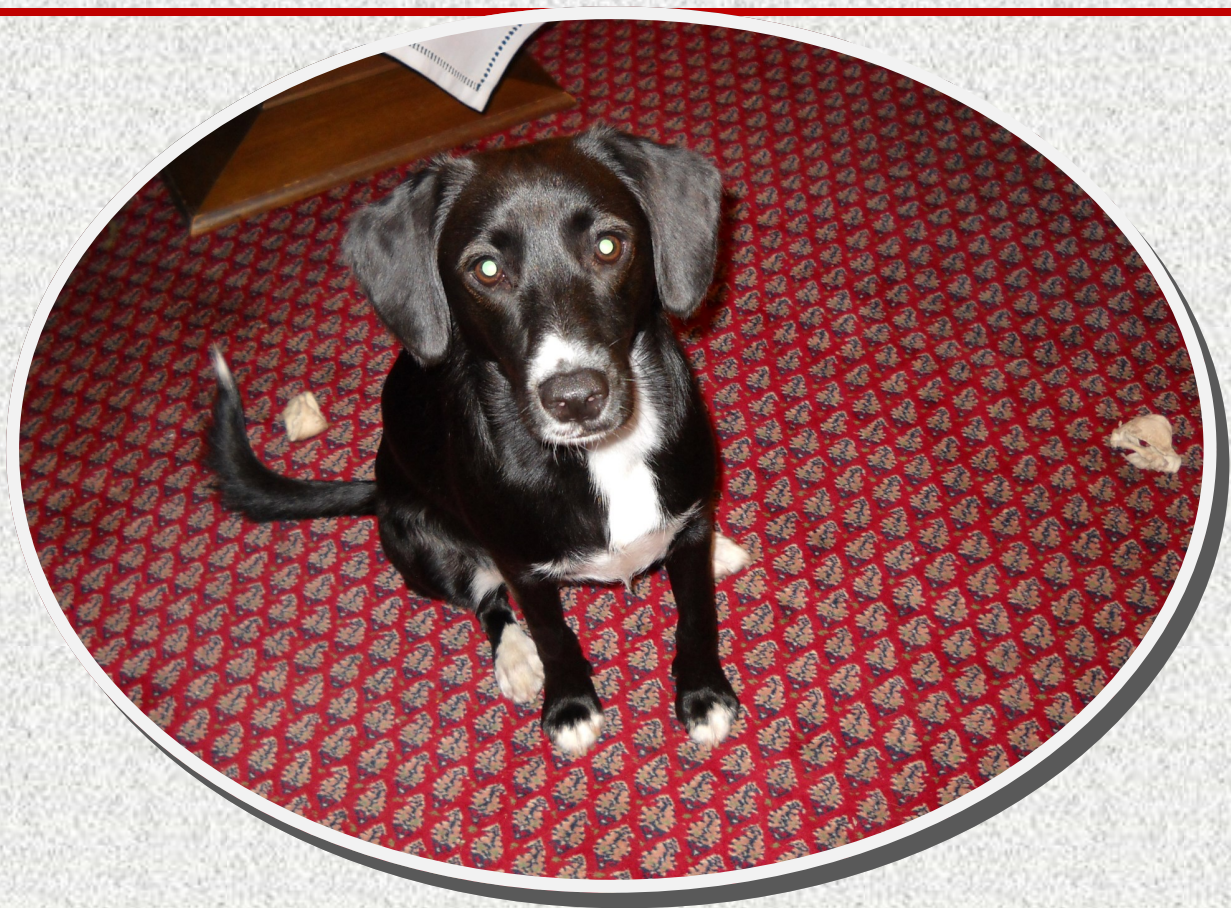
Elő sárkány, elő labda,
szállj az égnél magasabbra.
Gyere, állj be a csapatba,
estig ne is hagyjuk abba.

Vár a víz, és vár a partja,
vár a nyári rét, a tarka,
szívünk boldog, bőrünk barna,
ki erre fut, ki meg arra.

Félre irka, sutba táska,
vidám szemünk ne is lássa,
vigyük gyorsan a padlásra,
őszig legyen ott lakása.

Csukás István

BOBÓ vagyok, csontra várok,
Boldog és vidám vakációt kívánok!

BLUE DANUBE SAUSAGE HOUSE

Established 1994

Finest Quality European Sausages

Factory and Outlet
Sunday-Monday
Closed

Tuesday-Friday
8 AM to 6 PM
Saturday
8 AM to 3 PM

Mississauga, ON
L4X 2G1
(905) 624-9311
(905) 624-9910

GÁBOR LÁSZLÓ VASKI CIWM, CFP, BMUS

Senior Financial Consultant
INVESTORS GROUP FINANCIAL SERVICES INC.

Since 1991, Gábor with his team at Investors Group, has been assisting clients in achieving their financial goals.

He has combined his personal *knowledge* and *experience* with the *research* of *Investors Group professionals* for the sole objective of *providing clients the clarity and confidence to achieve their financial goals.*

With his *team*, he helps *clients save tax, build and preserve wealth for themselves and future generations.*

TEAM VASKI
Guiding Your Financial Future

“A Magyar Közösség Lelkes Támogatói”

600-390 Brant Street • Burlington, ON, L7R 4J4
1-888-467-8844, ext. 271 • gabor.vaski@investorsgroup.com

*„A szépség a boldogság
kiapadhatatlan forrása azok
számára, akik felfedezik hollétét.
Mindenütt elrejtőzik.”*

Molnár-C. Pál

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

MAGYARORSZÁG HÁZA